

နိုက်ကစာ်တၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲ လၢပုၤပၢ်ယုၣ်မၤသကိးတၢ် အတၢ်န့ၣ်ကျဲအဂီၢ် ပကဘၣ်မၤတၢ်ဒီးသဘျုးပုၤမၤသကိးတၢ် အတၢ်န့ၣ်ကျဲအဂီၢ်
 ပကဘၣ်မၤတၢ်ဒီး သဘျုးပုၤမၤစၢၤတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ခိလဲၣ်
 တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီသ့ၣ်တဖၣ်
 တၢ်မ့ၢ်လၢ်ကွၢ်စိ J
 ပုၤမၤစၢၤတၢ်အခိၣ်တဖၣ်သ့ၣ်တဖၣ် J
 တၢ်ကတိၤလၢညါလၢနီၢ်ကစာ်တၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲ အဂီၢ် J
 နိုက်ကစာ်တၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲ စံးတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ် J
 ဘၣ်ယးဒီး နိုက်ကစာ်တၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲ န့ၣ်တၢ်လီၤဆီမ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ် J
 ယမၤယဲဒၣ်နိုက်ကစာ်တၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲလၢ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ် သုဇါ ၃
 တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢပမၤဝဲဒၣ် နိုက်ကစာ် တၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲသ့ၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ် ၄
 ပုၤပၢ်ယုၣ်မၤသကိးတၢ် အတၢ်မ့ၢ်လၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢနီၢ်ကစာ် တၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲအဂီၢ် ၅
 ယတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ် ၅
 ယမူယဒါသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ် ၅
 တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒီးတၢ်မၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ယကဘၣ်ယုၣ်ထၢအိၣ်လဲၣ် ၅
 နိုက်ကစာ်တၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲ အတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်. ၆
 ယမ့ၢ်ဆိကမိၢ်လၢ ယဘၣ်တၢ်မၤတရီၤတပါယၤ(မ့ၢ်)ဘၣ်တၢ်ညိၣ်ကွၢ်ဝဲယၤ န့ၣ် ယဘၣ်မၤဒ်လဲၣ် ၆
 ယပုၤမၤသကိးတၢ် အမူအဒါသ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ် ၇
 တၢ်ကွၢ်ယုၣ်ထံၣ်န့ၣ်ဝဲဒၣ် သဘျုးပုၤဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ် ၈
 တၢ်လၢအရူဒိၣ်လၢ ယဂီၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်. ၈
 ပုၤလၢယဒီးလဲန့ၣ်အိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဒ်လဲၣ်. ၈
 ယကွၢ်ယုၣ်ထံၣ်န့ၣ် သဘျုးပုၤမၤစၢၤတၢ် ကသုဒ်လဲၣ် ၉
 ယကဘၣ်ယုၣ်ထံၣ်န့ၣ် သဘျုးပုၤမၤစၢၤတၢ်ဒ်လဲၣ် ၁၀
 မ့ၢ်ယကဒီးန့ၣ်ဘၣ်သဘျုးပုၤမၤစၢၤတၢ်တူၢ်လိၣ်အၢၣ်လီၤလၢ ကစးထီၣ်မၤတၢ်ဒ်လဲၣ် ၁၃
 တၢ်သိၣ်လိမၤယုၤန့ၣ်ယသဘျုးပုၤမၤစၢၤတၢ် ၁၃
 တၢ်လၢDHHS န့ၣ်သိၣ်လိဝဲဒၣ်ယပုၤသဘျုးပုၤမၤစၢၤတၢ်ဇါ ၁၃
 ဘၣ်မနုၤယိလၢ အလီၢ်အိၣ်လၢ ယဘၣ်သိၣ်လိန့ၣ် ယပုၤသဘျုးပုၤမၤစၢၤတၢ်ဒ်လဲၣ် ၁၃
 တၢ်သိၣ်လိကြးအိၣ်ဒီးတၢ်မနုၤလဲၣ် ၁၄
 အံးထွဲကွၢ်ထွဲပၢ်ဆုၤယပုၤမၤစၢၤတၢ်စိ ၁၆
 ယကရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ်တကတီၢ်ဘၣ်တကတီၢ်ဒ်လဲၣ်. ၁၆
 တၢ်ကွၢ်သမံးသမိး ယတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ၁၇
 ပုၤလၢကကွၢ်သမံးသမိး ယတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဒီး ယပုၤသဘျုးပုၤမၤစၢၤတၢ်တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်မတၢ်လဲၣ် ၁၇
 တၢ်ဟ့ၣ်လိလဲလၢ နိုက်ကစာ်တၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲ အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် ၁၇
 ယသ့ၣ်ဝဲဒၣ်ကျိၣ်စုလၢ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် ကသုထဲလဲၣ် ၁၇
 တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ကဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤမူဒါဒ်လဲၣ် ၁၇
 ယကဘၣ်ကွၢ်သမံးသမိးဝဲဒၣ် ယ IBA ဒ်လဲၣ် ၁၇
 ယ IBA မ့ၢ်လၢ်ကွၢ်ဝဲ တချုးလၢန့ၣ်ပုၤထီၣ်န့ၣ် ယဘၣ်မၤဒ်လဲၣ် ၁၈
 ယမုတသ့ၣ်ကျိၣ်စုခဲလၢ်လၢ ယပုၤ IBA အဂီၢ်န့ၣ် ယဘၣ်မၤအိၣ်လဲၣ် ၁၈
 တၢ်ဟ့ၣ်ဒိဟ့ၣ်နီၤအတၢ်လၢ်ဘျုးလၢ်စ့ၤ မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ် ၁၈
 ယပုၤသဘျုး ပုၤမၤစၢၤတၢ်အတၢ်ခိတၢ်သ့ ၁၈
 တၢ်အိၣ်ကတီၢ်ယတၢ်ကွၢ်ထွဲမၤစၢၤ သဘျုးပုၤသံၣ်သရၣ်. ၁၉
 ယကဘၣ်ပၢ်ပတုၣ်ကွၢ် ပုၤလၢအကွၢ်ထွဲယၤ ကသံၣ်သရၣ်လၢ ဆကတီၢ်ဖဲလဲၣ် ၁၉
 တၢ်တီၢ်ထီၣ်တၢ်ကမၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ၁၉
 Links ၂၀

တၢ်မ့ၢ်လၢကွၢ်စိ

တၢ်န့ၣ်ကျဲလၢ နီၣ်ကစၢ်အတၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲအဂီၢ် အံၤ န့ၣ် ဘၣ်တၢ်ကွဲးန့ၣ်အီၤလၢ ပုၤလၢအဘၣ်သး မၤနီၣ်ကစၢ်အတၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲ လၢ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ် လၢအသ့ၣ်လီၤအခိၣ်တယၣ်လၢ တၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤကသံၣ်ကသီ ဆူပုၤဖျိၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဒီး ပုၤတၢ်ပုၤ (HCBS)

တၢ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ဒၣ် ပုၤအက့ၢ်အဂီၢ်တလၢပုၤသ့ၣ်တဖၣ် (DD) ဒီးတၢ်စူးကွၢ် အလံၣ်အုၣ်ခိၣ် အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နီၣ်ကစၢ်အတၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲန့ၣ် ပသုအီၤသ့ ခဲခါလၢတၢ်တၢ်န့ၣ်ပၢၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ် ပုၤအက့ၢ်အဂီၢ်တလၢပုၤသ့ၣ်တဖၣ် (CDD) တၢ်စူးကွၢ်အလံၣ်အုၣ်သးဒီး တၢ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ် ပုၤအက့ၢ်အဂီၢ်တလၢပုၤသ့ၣ်တဖၣ် လၢအခိၣ်တုၣ်ခိၣ်ပုၤအမ့ၢ်န့ၣ် (DDAD) တၢ် တၢ်စူးကွၢ်အလံၣ်အုၣ်သးန့ၣ်လီၤ. တၢ်န့ၣ်ကျဲအံၤ ကြးဘၣ်တၢ်ဖးအီၤဖဲ နဆၢတံၣ်လၢ နအံၣ်ဒီးမၤ နီၣ်ကစၢ်အတၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲ အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအခါန့ၣ်လီၤ. နပုၤမၤသကိးတၢ်ဖိစ့ၢ်ကိးကြးဖးဝဲဒီး နၢ်ပၢၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤလၢ လံၣ်တၢ်န့ၣ်ကျဲအံၤအပူၤ ခိၣ်သိးအကကဲထီၣ် တၢ်မၤစၢၤလၢ အဝဲသ့ၣ်အဂီၢ် ဒီးမၤစၢၤန့ၣ်ဖဲ နမၤဝဲဒၣ် နီၣ်ကစၢ်အတၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲန့ၣ်လီၤ.

လံၣ်တၢ်န့ၣ်ကျဲလၢ နီၣ်ကစၢ်အတၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲအဂီၢ်န့ၣ် ပၣ်ယုၣ်ဝဲဒီး

- တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤအကလုၣ်ကလုၣ်လၢ ဘၣ်ယးဒီး နီၣ်ကစၢ်အတၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲ မၤတၢ်ခိၣ်လဲၣ်
- ပုၤပၣ်ယုၣ်မၤသကိးတၢ်သ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒီးအမ့ၢ်ဒါသ့ၣ်တဖၣ် လၢအမ့ၢ်ပုၤလၢ အမၤ နီၣ်ကစၢ်အတၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ
- တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤပတၢ်ဘၣ်ကွၢ်ယုန့ၣ်ဒီးငါန့ၣ် ဒီးဟံးန့ၣ်မ့ၢ်ဒါလၢတၢ်အံၤထွဲကွၢ်ထွဲတၢ် အဂီၢ် ဒီးထုးထီၣ်ကွၢ်သဘျုပုၤမၤစၢၤတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်
- တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ခိၣ်တၢ်သွဲးဒီးတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်အဘူးအလဲ အိၣ်ကဲထီၣ်သး ခိၣ်လဲၣ်

ပုၤမၤစၢၤတၢ်အခိၣ်တယၣ်သ့ၣ်တဖၣ်

ဖဲနအိၣ်ဒီးပုၤတၢ်ဂၤလၢ နအံၣ်ဒီးခဲထီၣ်အီၤလၢ နပုၤသဘျု ပုၤမၤစၢၤတၢ်အခါန့ၣ် နဲၣ်အီၤကျဲလၢ အကလဲၤဆူ တၢ်အခိၣ်တယၣ်သ့ၣ်တဖၣ် အလံၣ်ကဘျးပၤ လၢအအိၣ်လၢ DDD အ website အစီခိၣ်န့ၣ်တက့ၢ် နတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ အမ့ၢ်ခိၣ် service coordinator (SC) န့ၣ်ဟ့ၣ်နၢ်လံၣ်ကုလၢအဘၣ်ယးဒီး တၢ်အခိၣ်တယၣ် လၢနလိၣ်ဘၣ်လၢနပုၤသဘျုပုၤမၤစၢၤတၢ်အဂီၢ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

Links ခဲလၢလၢ အဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤလၢ document တၢ်ပၣ်လီၤယၢ် တၢ်အလီၢ်အံၤန့ၣ် ဘၣ်တၢ်ရဲၣ်လီၤ ပၣ်ယၢ်အီၤလၢ တၢ်အကတၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကတိၤလၢညါလၢ နီၣ်ကစၢ်တၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲအဂီၢ်

နီၣ်ကစၢ်တၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲစံးတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်

နီၣ်ကစၢ်တၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲစံးတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲ နကဘၣ်သးကျဲၤဝဲဒၣ် တၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤကသံၣ်ကသီဆူ ပုၤဖျိၣ်ဖိတဖၣ်အအိၣ် အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢအမ့ၢ် တၢ်စူးကွၢ်ဝဲအလံၣ်အုၣ်သး အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဖဲ နယုထၢဒီးမၤသကိးတၢ် ဒီးသဘျု ပုၤမၤစၢၤတၢ်န့ၣ်လီၤ. နကစၢ်တၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲန့ၣ် တဟ့ၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဒါ လၢနကဘၣ် သးကျဲၤန့ၣ်တၢ်ခဲလၢလၢ အဘၣ်ယးဒီး တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်ပုၤတၢ်ဂၤလၢ အမ့ၢ်ခိၣ်ဝဲလၢ ပုၤလၢအကလဲၤန့ၣ်မၤတၢ် အတၢ်ဟံးကျဲ အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤန့ၣ်လီၤ. နီၣ်ကစၢ်တၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲ န့ၣ် တမ့ၢ်ဝဲဒၣ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတခါဘၣ် ဘၣ်ဆၣ်ဒီး ကဟ့ၣ်န့ၣ် တၢ်ပျဲလၢ နကပၢဝဲဒၣ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဖဲလဲၣ်တခါလၢ နဒီးန့ၣ်အီၤဒီး ပုၤမၤစၢၤတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်မတၢ်လဲၣ်လီၤ နဘၣ်ငါန့ၣ်ဝဲ ပုၤလၢအကမၤတၢ်ဒီးန့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်လၢတၢ်ဆၢတံၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢ နကဘၣ်ကဲထီၣ်ပုၤဆၢထၢၢ်လၢ အခိၣ်ခိၣ်ဝဲ တသ့ဖဲအသ့ အဂ့ၢ်န့ၣ် အိၣ်ဒီးသန့ၤထီၣ်သးလၢနဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ. နအိၣ်ဒီးမ့ၢ်ဒါလၢနကပၣ်ယုၣ်မၤသကိးတၢ် ဘၣ်ယးဒီးတၢ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ဒီး တၢ်မၤလၢမၤပုၤထီၣ်ကျဲၤဝဲဒၣ် နတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ တသ့ဖဲအသ့န့ၣ်လီၤ.

နီၣ်ကစၢ်တၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲန့ၣ် အခိၣ်တယၣ်အိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးလၢ နီၣ်ကစၢ် တၢ်ဆိၣ်ထွဲ မၤစၢၤလီၤက့ၤသး ဒီးနီၣ်ကစၢ်တၢ်ဆၢတံၣ်န့ၣ်လီၤ.

- နီၣ်ကစၢ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလီၤက့ၤသး စံးတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲတၢ်စံးကတိၤတၢ် ဒီးတၢ်ဟူးဝဲလၢ နနီၣ်ကစၢ်အခါန့ၣ်လီၤ.
- နီၣ်ကစၢ်တၢ်ဆၢတံၣ်စံးတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲနအိၣ်ဒီး တၢ်စိကမီၤလၢ နတၢ်အိၣ်မူ အလီၢ်ကဂီၤပုၤ လၢအကါဒိၣ်လၢနဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဘျုးတၢ်ဖျိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢ နကလဲၤခိဖျိန့ၣ်အီၤ ဖဲနမၤဝဲဒၣ် နီၣ်ကစၢ်တၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲ လၢန DD အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ်

- တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်လၢ အဘၣ်ယးဒီး တၢ်ဆၢထၢၢ်လၢနီၣ်ကစၢ်ခိၣ် ဒီး နီၣ်ကစၢ်တၢ်ပၣ်လုၢ်ပၣ်ပုၤလီၤက့ၤသး
- တၢ်ယုထၢလၢ အကဟဲန့ၣ်ဆူ နတၢ်လီၤလၢ အမၤတၢ်အဂီၢ်
- တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်လၢ အဘၣ်ယးဒီး ပုၤတၢ်ပုၤ ပုၤအတၢ်ပျဲ
- တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်လၢ အဘၣ်ယးဒီး တၢ်မၤစၢၤ ခိၣ်သး နကသ့ၣ်လီၤပၣ်လီၤ ဝဲဒၣ် နနီၣ်ကစၢ်အတၢ်အိၣ်မူ အကျိၤအကျဲဒီး နတၢ်ဘၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်
- တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်လၢ အဘၣ်ယးဒီး တၢ်သ့ၣ်မဲသးမ့ၢ် လၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ် အစီခိၣ်

ဘၣ်ယးဒီး နီၣ်ကစၢ်တၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲန့ၣ် တၢ်လီၤဆီမ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်

နအိၣ်ဒီးမ့ၢ်ဒါလၢ တၢ်မၤဝဲဒၣ် နီၣ်ကစၢ်တၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲ လၢနတၢ် Medical services ဖဲနယုထၢလၢနကမၤတၢ်ဒီးသဘျုပုၤမၤစၢၤတၢ်န့ၣ်လီၤ.

သဘောပြုဆိုင်ထွဲမေးစာတော် တဂါးစံးတံးန့ၣ် မ့ၣ်ဝဲဒၣ် ပုၤလၢအဘၣ်တၢ်အိၣ်လၢ၊ စရီပုၤ ဒ်အမ့ၢ် ပုၤဆိၣ်ထွဲမေးစာတော် ဘၣ်ယးဒီး တၢ်ဟ့ၣ်လီၤ ကသံၣ်ကသီ ဆူပုၤဖီၣ်ဖိယၢဖိ အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဒီး မ့ၢ်စ့ၢ်ကိး ပုၤဘၣ်တၢ် ဟ့ၣ်အိၣ်တၢ်ဘျီတၢ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ။

- နအိၣ်ဒီးမ့ၢ်ဒါလၢ နသဘောပြုဆိၣ်ထွဲမေးစာတော်ဖိ အဖီခိၣ်ဒ်အမ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်အိၣ်တၢ်ဘျီတၢ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ၊ တၢ်သိၣ်လိၤအိၣ်၊ တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤတၢ် ဆၢကတီၢ်လၢအဂီၢ်၊ တၢ်ကွၢ်ထွဲအိၣ်၊ ဒီး တၢ်ထူးထီၣ်အိၣ်လၢ တၢ်မၤအပူၤစ့ၢ်ကိး နမ့ၢ်ဒါအိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ။ ဒီးနကဘၣ်ဆိၣ်ထွဲၣ် နသဘောပြုဆိၣ်ထွဲမေးစာတော်ဖိ ဒ်သိးအကလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ဒီး တိခိၣ်ရဲၣ်မဲဝဲဒၣ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢ အဒူးမၤအါထီၣ် တၢ်အကံၣ်အစီန့ၣ်လီၤ။
- သဘောပြုဆိၣ်ထွဲမေးစာတော်န့ၣ် အကံၣ်ပုၤတဂၢၤတဂၢၤတဂၢၤသ့ၣ်လၢအကံၣ်ပုၤလၢပုၤလၢနယုထၢအိၣ် န့ၣ်လီၤ။ နကွၢ်ယုထံၣ်န့ၣ် သဘောပြုဆိၣ်ထွဲမေးစာတော်အတၢ်လိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢ DD policy Manual, chapter 7 အပူၤန့ၣ်လီၤ။ တၢ်ဟ့ၣ်မၤစာကသံၣ်ကသီဆူပုၤဖီၣ်ဖိယၢဖိအတၢ်ရဲၣ် တၢ်ကျဲၤတၢ်ဒါန့ၣ်လီၤ။ စရီအဂ့ၢ်အကျိၤန့ၣ်ဟဲယုၣ်ဝဲဒီးတၢ်သမံးသမံးနီၣ်ကစၢ် အခိၣ်သယၢ်ဒီးတၢ်မၤ လီၤတၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်အကံၣ်အစီသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ။
- လၢနဂီၢ်န့ၣ်ပုၤလၢအမူအဒါတၢ်အိၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးဘၣ်ဒၣ်လဲၣ် နယုထၢအိၣ်စ့ၢ်ကိး ဒီးမၤလၢပုၤ နတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအတၢ်လိၣ်ဘၣ်လၢနယုထၢအိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ။ ပုၤလၢတၢ်ပၣ်ဖျါထီၣ်အိၣ်လၢလၢပၣ်အံၤ သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါလီၤတၢ်လီၤဆဲးလၢနဂီၢ်အယိၣ်၊ တၢ်ကိးဒီးလဲၣ်န့ၣ်အိၣ်ဒ်သိးအက ဆိၣ်ထွဲမေးစာတော် နတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတသ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ။
 - နမိၢ်နပၢ်ဖဲနအိၣ် ဝဲန့ၣ်ဒီးဆူအဖီလၢ
 - နပုၤဒီးသဒါန့ၣ်
 - နမါ
 - နပုၤကွၢ်ထွဲကတီၢ်တၢ်ဖိ
 - နပုၤအုၣ်တီၢ်သးဖိ
- နယုထၢပုၤလၢနခိၣ်နယၢ၊ နတၢ်သကိး (မ့) နပုၤဟံၣ်ဖိတဂၢၤတဂၢၤသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ။
- သဘောပြုဆိၣ်ထွဲမေးစာတော်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်တဘၣ်တၢ်ပၣ်ပနီၣ်အိၣ်လၢ DHHS ပုၤဂီၢ်မုၢ်အတၢ် အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ဆူၣ်အဂ့ၢ်ဝိန့ၣ်ဘၣ်။
- နဘၣ်ပၣ်ပနီၣ်န့ၣ်တၢ်အလုၢ်အပူၤလၢနပုၤသဘောပြုဆိၣ်ထွဲမေးစာတော်အဂီၢ်လၢနကဟ့ၣ်အိၣ်ထဲလဲၣ် လၢအဒီးသန့ၣ်ထီၣ်သးလၢအကံၣ်အစီအပတီၢ်အဖီခိၣ်

ဖဲနမၤဝဲဒၣ်နီၣ်ကစၢ်အတၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ်အခါန့ၣ်နယုထဲသဘောပြုဆိၣ်ထွဲမေး စာတော်သ့ (မ့) နယုပုၤဆိၣ်ထွဲမေးစာတော်အကလုၢ်ကလုၢ်သ့ဝဲစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ။ ပုၤအဂ့ၢ်အဂၢၤလၢအဆိၣ် ထွဲမေးစာဝဲဒၣ် DD အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ဝဲဒၣ်တဖၣ်

- တၢ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ပုၤအကုၢ်အဂီၢ်တလၢပုၤဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ် တၢ်ကရၢကရိအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်ဖဲတၢ်မၤတခါလၢ ပဘၣ်တၢ်ဒါန့ၣ်အိၣ်လၢစရီပုၤဒ်အမ့ၢ်ပုၤဟ့ၣ်လီၤမၤစာ ကသံၣ်ကသီဆူပုၤဖီၣ်ဖိယၢဖိအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤပုၤဆိၣ်ထွဲမေးစာတော်ဒီး ဘၣ်တၢ်ပၣ်ပနီၣ်အိၣ်လၢ DHHS ပုၤတဂၢၤဖိအတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ဆူၣ်အဂ့ၢ်ဝိဒ်သိးကဆိၣ်ထွဲမေးစာဝဲဒၣ် တၢ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ် ပုၤအကုၢ်ဂီၢ်တလၢပုၤသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤန့ၣ်လီၤ။ ဒီးတၢ်ကရၢကရိ တၢ်ဆိၣ်ထွဲမေးစာတော်တခါအံၤန့ၣ် အိၣ်ဒီးမ့ၢ်ဒါလၢ ကကိးဒီးလဲၣ်န့ၣ်ပုၤ တၢ်မၤဝဲဒၣ်တၢ်အုၣ်လီၤအိၣ်လီၤအလဲၣ်အုၣ်သး၊ တၢ်အံၤထွဲကွၢ်ထွဲဝဲဒၣ် ပုၤမၤတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဒီး တၢ်မၤအခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအမၤတၢ်ဒီးန့ၣ် ဒီးတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤအတၢ်ဖဲတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢ အဂ့ၢ်အဂၢၤစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ။
- တၢ်လၢ Vendor န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်ဖဲတၢ်မၤတခါ(မ့) တၢ်ကရၢကရိတခါလၢအဘၣ်တၢ်ပၣ်လီၤအိၣ် ဒ်အမ့ၢ်ပုၤဟ့ၣ်မၤစာကသံၣ်ကသီဆူ ပုၤဖီၣ်ဖိယၢဖိအိၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤပုၤဆိၣ်ထွဲမေးစာတော် ဘၣ်ဆၣ်သန့ၣ်က တဘၣ်တၢ်ပၣ်ပနီၣ်အိၣ် ဒ်အမ့ၢ် DD အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ပုၤဆိၣ်ထွဲမေးစာတော် န့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ။

မၤမၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်နီၣ်ကစၢ်တၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲၤလၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ်သ့ခါ?

နမၤဝဲဒၣ်နီၣ်ကစၢ်တၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲၤတၢ် အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ဝဲဒၣ်လၢအသိးန့ၣ်လီၤ။

- နမ့ၢ်ပုၤအိၣ်ဒီးအကံၣ်အစီလၢပုၤလၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လၢ DDD.
- နသးမ့ၢ်အိၣ် ဝဲန့ၣ်(မ့) ဆူအဖီခိၣ် (နမိၢ်နပၢ်မၤန့ၣ်န့ၣ်နီၣ်ကစၢ်တၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲၤတၢ်သ့ဝဲဖဲနအိၣ်ဝဲန့ၣ် ဆူအဖီလၢ)
- အိၣ်ဒီးတၢ်ကွၢ်ဘၣ်ကွၢ်သ့အပတီၢ်တခါလၢ အဘၣ်ယး ဒီးတၢ်ကွၢ်ထွဲဟံၣ်ယိဒီးတၢ်စူၤကွံၣ် တၢ်လဲၣ်အုၣ်သးအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢအခိၣ်သယၢ်မ့ၢ်ပုၤတဂၢၤပုၤ။
- နမ့ၢ်အိၣ်ဒီးကံၣ်စီလၢအလၢပုၤဒီး ဒ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်မၤစာအသံၣ်ကသီဆူပုၤဖီၣ်ဖိယၢဖိအိၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ။
- နမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ပုၤကညိအတၢ်အိၣ်မူဒ်သိးအပၤဆူၣ်ကျဲၤလီၤက့ၤအသးကသ့အဂီၢ် ဖဲပဲတၢ်အသိးနမ့ၢ်ဘၣ်သးနီၣ်ကစၢ်တၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲၤလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်။
- နမ့ၢ်အိၣ်ဒီး တၢ်လိၣ်ဝဲဒၣ် မ့ၢ်ဒါလၢအဟံးအါထီၣ်ဒ်သိးနကရဲၣ်ကျဲၤန့ၣ် နတၢ်ဖဲတၢ်မၤ အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ်။ နမ့ၢ်ဒါလၢအဟံးအါထီၣ်န့ၣ်ပၣ်ယုၣ်ဒီး တၢ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ် နပုၤသဘော ပုၤဆိၣ်ထွဲမေးစာတၢ်ကန့ၣ်ဘၣ်တၢ်သိၣ်လိၤ ကထီၣ်ဝဲဒၣ် နတၢ်အိၣ်ဖျိၣ် ကမၤပုၤဝဲလဲၣ်လဲၣ်လၢ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်ဒီး တၢ်ခိတၢ်သ့ဒီးမၤပုၤစ့ၢ်ကိးအမူအဒါခဲလၢဒ်န့ၣ်လီၤ။

ဖဲနဆၢတံၣ်လၢ နမ့ၢ်ဘၣ်သးမၤနီၣ်ကစၢ်တၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲၤ တၢ်စူးကွံၣ်တၢ်အလဲၣ်အုၣ်သး အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်နကအဲၣ်ဒီး စံးဆၢဝဲဒၣ်တၢ်သံကွၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢလဲၣ်အံၤ ယုၣ်ဒီး နပုၤမၤသကိးတၢ်ဖိလၢ နကဆၢတံၣ်ဝဲဒၣ် ဘၣ်ယး ဒီး နီၣ်ကစၢ်တၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲၤန့ၣ် မ့ၢ်အဘၣ်ဝဲလၢ နဂီၢ်ခါ(မ့) တဘၣ်ဘၣ်လဲၣ် န့ၣ်လီၤ။

- ဘၣ်ယး ဒီးနကသံၣ်ကသီ ။ နတၢ်သကိးပဝး ။ နတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအတၢ်လိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ဖိမဲလိၣ်သး ဒီးသဘောပြုဆိၣ်ထွဲမေးစာတော်သ့ကစီဒီး?
- မ့ၢ်နန့ၢ်ပၢ်ဝဲဒၣ်သဘောပြုဆိၣ်ထွဲမေးစာတော်လိၣ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ခါ?
- ဖဲနဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်မၤစာလၢပုၤပုၤအခါ နတဲဖျါထီၣ်န့ၣ် ကသ့ခါ?
- နကမ့ၢ်ပုၤလၢ အဟးဆူး ဒီး အဂံၢ်စၢ်လၢတၢ်မၤအမၤသီတၢ် (မ့) တၢ်စူးကွံၣ်ညိကွံၣ် ပုၤလၢန့ၣ်ခါ?
- တၢ်မၤတရီတပါတၢ်ဒီးတၢ်ညိကွံၣ်တၢ်စံးတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်နန့ၢ်ပၢ်စ့ၢ်ကိးခါ?တၢ်ဂ့ၢ်လၢအဘၣ်ယး ဒီးတၢ်မၤတရီတပါ (မ့) တၢ်ညိကွံၣ်တၢ်န့ၣ် နတီၢ်ဖျါထီၣ်အိၣ်ကသ့ခါ?
- ဝိဖျိနကအဲၣ်ဒီးမၤလီၤမၤဝဲဒၣ်သဘောပြုဆိၣ်ထွဲမေးစာတော်(မ့) နကအဲၣ်ဒီးမၤဟးဂီၢ်ဝဲဒၣ်နတၢ်ရဲၣ်လိၣ်မုၢ်လိၣ် ဘၣ်အယိၣ် နကအိၣ်ဒီးတၢ်သးပုၤလၢနကတီၢ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ယးဒီးတၢ်မၤတရီတပါ, တၢ်ညိကွံၣ်တၢ် , တၢ်ဟံးန့ၣ်ပုၤလၢအတၢ်ဘၣ်ဘျးဒီး တၢ်လဲၣ်တၢ်လိၣ်န့ၣ်ခါ?

- နကယုထံန့ဒီး ဒီးလဲန့ဒ်သဘျာပုဆိပ်ထွဲမၤစၢတၢ်ဖိသ့တဖၣ် ဒ်သီးအကမၤစၢတၢ်လၢဟံၣ်ပူၤ (မ့) လၢနပုၤတၢ်ပူၤဒ်လဲၣ်?
- ဘၣ်ယးဒီးတၢ်သိၣ်လိတၢ်ဒီးတၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲသဘျာပုဆိပ်ထွဲမၤစၢတၢ်သ့တဖၣ်လၢအမၤသကိးတၢ်ဒီးန့ၣ် နကရဲၣ်ကျဲၤန့ၣ်အိၤဒ်လဲၣ်?
- တၢ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ပုၤအကံၢ်အစီဒီးနကဘၣ်မၤစၢနပုၤသဘျာပုဆိပ်ထွဲမၤစၢတၢ် ဒ်သီးအကကွဲးဝဲဒၣ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတခါဒ်လဲၣ်န့ၣ် နန့ၣ်ပၢၢ်စ့ၢ်ကိးဒါ?
- သဘျာပုဆိပ်ထွဲမၤစၢတၢ်ပုၤဘၣ်ဆူးဘၣ်ဆီဖဲန့ၣ်တၢ်မၤအဆၢတၢ်အခါ နမၤစၢန့ၣ်အိၤကသ့ ဒ်လဲၣ်?
- နကဘၣ်မၤဝဲဒၣ် တၢ်ဆီတလဲသ့တဖၣ်ဆူန့ၣ်တၢ်တိၣ်ကျဲၤပၣ်တ့ၢ်(မ့) နတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့တဖၣ်ဒ်လဲၣ် န့ၣ် နသ့ၣ်ညါဒါ?
- ကျိၣ်စ့ ဒီးနတၢ်ဘျးတၢ်ဖိၣ်၊ နကျိၣ်စ့လၢနကပုၤန့ၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့တဖၣ်အဝီၢ်န့ၣ် နန့ၣ်ပၢၢ် စ့ၢ်ကိးဒါ?
- နကဘၣ်သ့ဝဲဒၣ် တၢ်ပၤဆူရဲၣ်ကျဲၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤအကျိၣ်အကျဲၤအတၢ်စိတၢ်ကမိၤဒ်လဲၣ်န့ၣ် နသ့ၣ်ညါဒါ? ဒီး တသ့တၢ်အကျိၣ်အကျဲၤအံၤဒ်သီးနကမၤပုၤန့ၣ်သဘျာပုဆိပ်ထွဲမၤစၢတၢ် အတၢ်ခိတၢ်သ့တဖၣ်ဒါ?
- နတဲဖျါဝဲဒၣ် နသဘျာပုဆိပ်ထွဲမၤစၢတၢ်ဖိကသ့ဒါ ဘၣ်ယးလၢအတၢ်ဖဲတၢ်မၤန့ၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်သးမံ(မ့) တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ် ကသ့ဒါ?
- လၢနကမၤစၢဝဲဒၣ် နသဘျာပုဆိပ်ထွဲမၤစၢတၢ်ဖဲအဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်သံကွၢ်လၢအဘၣ်ယးဒီး တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့တဖၣ်ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ခိတၢ်သ့အဝီၢ်န့ၣ် နတိၢ်ပၣ်ရဲၣ်ကျဲၤအိၤဒ်လဲၣ်?
- နမ့တဟ့ၣ်ခိဟ့ၣ်နီၤဝဲဒၣ်ကသံကသီအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤခဲလၢဝဲဆူ နပုၤသဘျာပုဆိပ်ထွဲမၤစၢတၢ်အအိၣ် ဘၣ်န့ၣ် တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်ကအိၣ်ထီၣ်ဒ်လဲၣ် နသ့ၣ်ညါဒါ?
- ခိဖျါနကအိၣ်ဒီးဒုးလီၤမၤကွံၣ်ပုၤဆိပ်ထွဲမၤစၢတၢ်ဘၣ် (မ့) နကအိၣ်ဒီးမၤဟးဂီၤဝဲဒၣ်နတၢ်ရဲၣ်လိၣ်မုၢ်လိၣ် ဘၣ်အယိ နကအိၣ်ဒီးတၢ်သးပျဲလၢ နကထုးထီၣ်သဘျာပုဆိပ်ထွဲမၤစၢတၢ်တၢ်န့ၣ်ဒါ?
- ဖဲနအိၣ်လၢဟံၣ်တၢ်အခါဒီး ဝုၢ်ဂီၤအူအတၢ်အိၣ်သးမ့ၢ်ဖဲအိၣ်ထီၣ်န့ၣ် နကမၤဒ်လဲၣ်?
- နဘၣ်သးတူၢ်လိၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်မၤစၢလၢန SC အအိၣ်ဒါ? နSC န့ၣ် တမ့ၢ်လၢအကဟံးစ့န့ၣ်ကျဲၤန့ၣ် နတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့တဖၣ်လၢနဂီၢ်ဘၣ်, ဘၣ်ဆၣ်ဒီးအဝဲကဟ့ၣ်နတၢ်ဆၢတၢ်ဖဲနအိၣ်ဒီးတၢ်သံကွၢ် န့ၣ်လီၤ.
- နအိၣ်ဒီးယုန့ၣ်တၢ်မၤစၢလၢပုၤတၢ်ဂၤအိၣ်ဒ်သီးအကမၤစၢနနီၢ်ကစၢ်အတၢ်ဟံးစ့န့ၣ်ကျဲၤန့ၣ်ဒါ?

တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့တဖၣ်လၢမၤဝဲဒၣ်နီၢ်ကစၢ်တၢ်ဟံးစ့န့ၣ်ကျဲၤန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်မၤန့ၣ်လဲၣ်?

- ဒ်လဲၣ်အံၤအသီးတၢ်ဟ့ၣ်လီၤကသံကသီဆူပုၤဖိယၢ်ဖိအိၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ HCBS DD တၢ်စူးကွံၣ် အလံၣ်အုၣ်သးအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့တဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤန့ၣ်အိၤလၢ နီၢ်ကစၢ်တၢ်ဟံးစ့န့ၣ်ကျဲၤန့ၣ်လီၤ.
- ဝဲးဖိကဟ့ၣ်အတၢ်မၤစၢ
- ဖိသၣ်မုၢ်န့ၣ်အတၢ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီ
- တၢ်တဲသကိးမးဘၣ်လိၣ်ကျဲၤတၢ်ဘၣ်ယးဒီး တၢ်မံၣ်ညီၣ်ဆၢတဲတၢ်
- ပုၤတၢ်ပူၤအတၢ်ပၣ်ဖိၣ်လိၣ်က့ၤသး
- တၢ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ်ကျဲၤတၢ်အတၢ်ဆၢတဲလၢအဘၣ်ယးဒီးန့ၣ်ဆၢၣ်ခိၣ်ယၢ
- တၢ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ်ကျဲၤဟံၣ်ယီ
- ပုၤလၢအတုဟံၣ်ယီ
- တၢ်အိၣ်မူလၢအဆၢထၢၣ်လၢနီၢ်ကစၢ်ခိၣ်သ့
- တၢ်အိၣ်ဘျးအိၣ်သါ
- တၢ်ဒီးအးလီၤတၢ်ဖဲတၢ်မၤလၢအကဲထီၣ်တၢ်မၤစၢ- ပိၣ်အခဲတပယုၢ်ယီ
- တၢ်ဒီးအးလီၤတၢ်ဖဲတၢ်မၤလၢအကဲထီၣ်တၢ်မၤစၢ- လၢအဘၣ်ယးဒီးနီၢ်ကစၢ်
- တၢ်မၤစၢဟံၣ်ဖိယီဖိအတၢ်အိၣ်မူ
- တၢ်ဆီတလဲအကတီၢ်
- တၢ်ဆိၣ်ခိၣ်ဆူတၢ်

တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့တဖၣ်လၢအပၣ်ယုၢ်ဒီးဆၣ်(x) တဖျါအံၤန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီတၢ်ဒီး ပၣ်ယုၢ်ဒီးတၢ်သိၣ်လိတၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီတၢ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့တဖၣ်န့ၣ် လိၣ်ဘၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့တဖၣ်လၢအကဘၣ်ကွဲးန့ၣ်အိၤဒီး စးထီၣ်တီခိၣ်ရဲၣ်မဲတၢ်ဖဲအဒီးန့ၣ်ဘၣ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ သ့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.လၢအဒီးသန့ၤလီၣ်အသးလၢနတၢ်လိၣ်ဘၣ်သ့တဖၣ်အဖိခိၣ်အဝုၢ်န့ၣ် တၢ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီဝဲဒၣ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့တဖၣ် ကပၣ်ယုၢ်စ့ၢ်ကိးဒါ တၢ်ဆိၣ်ထွဲဝဲဒၣ် တၢ်အိၣ်မူ အသကဲၣ်ပဝးအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ဒီး တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢအပၣ်ယုၢ်ဒီး တၢ်ပနီၣ်တမံၤအံၤန့ၣ်(^), ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢန့ၣ်အိၤ သ့, အခိပညီန့ၣ်ပုၤဆိပ်ထွဲမၤစၢတၢ် အအိၣ်တၢ်အလီၢ်ဒီးန့ၣ်န့ၣ် ကလီၤဆီလိၣ်သးဒီးအဝဲဒၣ်ကဆဲးကျိၤဒီး န့ၣ်ခိဖျါလီၤပျဲၤ အတၢ်ဖိတၢ်လဲၤဖဲတၢ်လီၤလၢသ့ထံၣ်လိၣ်သးဒီးန့ၣ်ဟူလိၣ်သးသ့န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့တဖၣ်လၢအဘၣ်တၢ်ကွဲးအိၤဒီး လဲၣ်ဖျါလၢအကပၤန့ၣ် လိၣ်တၢ်သ့အိၤဒီး လီၤပျဲၤ အတၢ်လဲၤမၤလီၤတၢ်တၢ်, (EW)ဒီးနသဘျာပုဆိပ်ထွဲမၤစၢတၢ်န့ၣ် ကလိၣ်ဘၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤတီ(p) တဖျါဒ်သီးအကသမံသမိးတၢ်ဖဲတၢ်ဆိၣ်ခိၣ်ဆူတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအခါန့ၣ်လီၤ.

ပုၤပတ်ယုၤမၤသကိးတၢ်အတၢ်မုၢ်လၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢနီၢ်ကစၢ်တၢ်ဟံးစ့ၣ်ကျဲအဂီၢ်.

တၢ်မၤဝဲဒၣ်နီၢ်ကစၢ်တၢ်ဟံးစ့ၣ်ကျဲလၢနတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ် ကဟ့ၣ်နတၢ်ဒွဲးတၢ်ယၢ်လၢ၊ နကသ့ၣ်ထီၣ်နတၢ်ဝံၣ်တၢ်ဘၢန့ၣ်လီၤ. နဘၣ်ဆၢတဲၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲသ့ၣ်တဖၣ်ဒီး တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢ၊ နဘၣ်မၤဒိၣ်ထီၣ်လဲၤထီၣ်နတၢ်သဘူ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.နအိၣ်ဒီးတၢ်ဒွဲးတၢ်ယၢ်ဒီးမူဒါဒိးနကပတ်ယုၤမၤသကိးတၢ်တသ့ၣ်အသ့ၣ်လၢ တၢ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်တၢ်ဒီး တၢ်မၤလၢပုၤထီၣ်ကျဲနတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.နအိၣ်ဒီးမူဒါလၢ နပုၤသဘူပုၤဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ်လၢအမ့ၢ် တၢ်ဒီးလဲန့ၢ်အီၤ, တၢ်သိၣ်လိအီၤ, တၢ်ရဲၣ်ကျဲတၢ်ဆၢကတီၢ်, တၢ်အံၤထွဲကွၢ်ထွဲအီၤဒီးတၢ်ထုးထီၣ်ကွၢ်အီၤစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

ယတၢ်ဒွဲးတၢ်ယၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်မုၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်?

နအိၣ်ဒီးတၢ်ဒွဲးတၢ်ယၢ်ဒိးသိးသိးဒီးပုၤလၢအဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဒွဲးတၢ်ယၢ်ဘၣ်ယးဒီး တၢ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ် ဝဲဒၣ်ပုၤက့ၤဂီၤတလၢပုၤသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲလၢအပတ်ယုၤဒီး တၢ်ဒွဲးတၢ်ယၢ်ဒိးအမ့ၢ်

- တၢ်အိၣ်ဒီးနတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ
- ကြးဘၣ်တၢ်ရဲၣ်လိၣ်မုၢ်လိၣ်နၤဒီးတၢ်ပတ်ယုၤပတ်ပုၤတၢ်ဒီးတၢ်ပတ်ကဲတၢ်
- တၢ်န့ၢ်န့ၢ်န့ၢ်
- တၢ်တူၢ်လိၣ်(မ့) သမၤဝဲဒၣ်တၢ်ဒီးပုၤလၢသ့ၣ်တဖၣ်
- မၤတၢ်ဆၢတဲၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအဘၣ်ယးဒီးနတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲသ့ၣ်တဖၣ်ဒီး ပုၤဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ပတ်ပနီၣ်အပူၤ
- သံကွၢ်တၢ်တုၤအန့ၢ်ပၢ်တၢ်တစု
- ဆီတလဲတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲသ့ၣ်တဖၣ်ဖဲတၢ်ဆၢကတီၢ်တဘျီဂ့ၤတဘျီဂ့ၤ
- ယုထီၣ်တၢ်ဆၢတဲၣ်လၢအဘၣ်တၢ်မၤအီၤလၢ DHHS လၢအကဲဘျးလၢနဂီၢ်
- ပုၤဖျးဒီးတၢ်ညိကွၢ်ဒီးတၢ်မၤတရီၤတၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ယမူယဒါသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်မုၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်?

နကဘၣ်ရဲၣ်ကျဲန့ၢ် နတၢ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ပုၤကညိအတၢ်အိၣ်မူဒိးသိး အပၢဆုၤလီၤက့ၤသးကသ့ၣ်အဂီၢ် အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲဒီးဆဲးကျိၤလိၣ်နသးဒီး နပုၤမၤသကိးတၢ်ဖိဖဲန့ၣ်လိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢနနီၢ်ကစၢ်အတၢ်ဟံးစ့ၣ် န့ၣ်ကျဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲနပုၤဒိးသဒၢတၢ်ဖိ (မ့) ဟံၣ်ဖိယီဖိ မၤစၢၤနၤလၢတၢ်မၤဝဲဒၣ် နီၢ်ကစၢ်တၢ်ဟံးစ့ၣ်ကျဲ အခါန့ၣ် နပုၤမၤသကိးတၢ်ဖိကအိၣ်ဒီးကွၢ်သမံးဝဲတၢ်ထံၣ်လၢအတလီၤပလိၣ်လိၣ်အသးသ့ၣ်တဖၣ်ဒိးသိး အကမၤလီၤတၢ်န့ၢ် နတၢ်ဘၣ်ဘျးလၢအဝံၣ်ကတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ကပတ်ဆီအီၤလၢ တၢ်မဲၣ်ညါဖဲတၢ်မၤဝဲ ဒၣ်တၢ်ဆၢတဲၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.

နဘၣ်တူၢ်လိၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်မၤခိၣ်တၢ်ဂၤအမူဒါခဲလၢဝဲန့ၣ်လီၤ.ဒီးတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ပတ်ယုၤဝဲဒၣ်ဒီး တၢ်ကွၢ်ယုထံၣ်န့ၢ်သဘူပုၤဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဖိတဖၣ်, တၢ်သံကွၢ်သမံးသမံးအီၤ, တၢ်ဒီးလဲန့ၢ်အီၤ, တၢ်သိၣ်လိအီၤ, တၢ်ရဲၣ်ကျဲန့ၢ် တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်, တၢ်ဟံးစ့ၣ်ကျဲအီၤ, တၢ်အိၣ်ဒီး ကွၢ်ထံအီၤဒီးတၢ်ထုးထီၣ်ကွၢ်အီၤစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

နအိၣ်ဒီးမူဒါလၢဘၣ်ယးဒီးတၢ်ရဲၣ်ကျဲဝဲဒၣ်တၢ်သ့ၣ်ကျိၣ်စု(IBA) လၢတန့ၣ်အတၢ်လဲၤတရံးသးပုၤန့ၣ်လီၤ.

- နဘၣ်တဲသကိးမၤဘၣ်လိၣ်န့ၢ်ဝဲဒၣ် သဘူပုၤဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်တဂၤစ့ၢ်စ့ၢ် အဘူအလဲန့ၣ်လီၤ.
- နဘၣ်ကွၢ်ထံဝဲဒၣ်တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ခိတၢ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.
- နကဘၣ်တီၣ်ဖျါထီၣ်န့ၢ်တၢ်ခိတၢ်သ့ၣ်ခဲလၢဝဲလၢအဘၣ်ယးန SC န့ၣ်လီၤ.
- နဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်သးဆူၣ်လၢတၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီးန SC ဖဲကျိၣ်စုအစရီၤအတၢ်ဖုၣ်ထီၣ်အိၣ်ထီၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. ဒီး
- ဖဲတၢ်ဟ့ၣ်လီၤကသံၣ်ကသီဆူပုၤဖျိဖိယၢ်ဖိအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤဆူ တၢ်စူးကွၢ်အလံၣ်အုၣ်သးအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲ. လၢအခိၣ်သယၢ်အိၣ် သ့ၣ်လီၤသးလၢ ပုၤတၢ်ပုၤအခါန့ၢ် နဟ့ၣ်အါဝဲဒၣ်ကျိၣ်စုလၢနတၢ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်န့ၢ်ပုၤအက့ၤဂီၤတလၢပုၤသ့ၣ်တဖၣ် တၢ်စူးကွၢ်အလံၣ်အုၣ်သး အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်တသ့လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲသ့ၣ်တဖၣ်ဒီး တၢ်မၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ယကဘၣ် ယုန့ၢ်အီၤဒိးလဲၣ်.

နကြးနီၢ်ဖးပတ်ဖျါထီၣ် နတၢ်လိၣ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢ တၢ်ဆီကမိၣ်ဘၣ်ယးဒီး တၢ်ဘၣ်သးလၢနတၢ်အိၣ်မူပူၤ န့ၣ်လီၤ. ဒိးသိးတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ကကဲထီၣ် အဂီၢ်ဒီး တၢ်မနုၤလၢ အလိၣ်ဝဲန့ၣ်လဲၣ်. န့ၢ်ဘၣ် တၢ်ဆီၣ်ထွဲ မၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢ အအိၣ်ဒီးနၤန့ၣ် မုၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်. န့ၢ်ဘၣ်အတၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤန့ၣ် ပတ်ယုၤဒီး ဟံၣ်ဖိ ယီဖိ တံၤသကိးတဖၣ် ပုၤလၢ ပခိၣ်ပယၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ပုၤမၤသကိးတၢ်ဒီးနၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး ပုၤတဂၤအပူၤ အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲသ့ၣ်တဖၣ်လၢ တလၢဝဲဒီး အလုၢ်အပူၤဘၣ် (မ့) လၢဝဲဒီးအလုၢ်အပူၤလၢ နကျဲးစးဟ့ၣ် အီၤသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. နကြးဆီကမိၣ်ထံဝဲဒၣ် တၢ်လိၣ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢ အတဖိးမဲလိၣ်သးဒီး နန့ၢ်ဘၣ်အတၢ် ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

နပုၤမၤသကိးတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်တဲသကိးတၢ်ဒီး မၤနီၣ်မၤယးဝဲဒၣ် နတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲဒိးသိးအက ဆီၣ်ထွဲန့ၢ်နတၢ်လိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီး တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအတၢ်လိၣ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ကြးဘၣ်နီၢ်ဖးပတ်ဖျါထီၣ်အီၤဒီးတဲသကိးအီၤစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအတၢ် လိၣ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်တဖိးမဲလိၣ်သးဒီး သဘူပုၤဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဘၣ်န့ၣ် တမုၢ်လၢနမၤဝဲဒၣ် နီၢ်ကစၢ်အတၢ်ဟံးစ့ၣ်ကျဲကသ့လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲနပတ်ဖျါနီၤဖးန့ၣ် နတၢ်လိၣ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အခါ န SC ကကွၢ်ကဒါက့ၤဝဲဒၣ် ODတၢ်စူးကွၢ် အလံၣ်အုၣ်သး အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲသ့ၣ်တဖၣ်လၢ အန့ၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. န SC ကဟ့ၣ်တူၢ်ဟ့ၣ်စ့ၢ်စ့ၢ်ကိး ဝဲဒၣ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲသ့ၣ်တဖၣ်လၢ အန့ၢ်ဝဲဒၣ်လၢ တၢ်အခိၣ်သယၢ်အဂုၤအဂၤ သ့ၣ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. နကဘၣ်ဆၢတဲၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲသ့ၣ်တဖၣ်ဖဲလဲၣ်လၢအကမၤစၢၤနၤဒိးသိး နတူၤလၢ နဖီတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ကသ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. နမုၢ်ဘၣ်သးပတ်ဖျါထီၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲသ့ၣ်တဖၣ်အါန့ၢ်ဒိး နကျိၣ်စု

ဟုတ်ခွဲဟုတ်ယင်နာစုကီးသုဝဲန့ၣ်လီၤ. ဖဲနတၢ်တိပ်ပင်သ့ၣ်တဖၣ်ခဲလၢၣ် လၢပုၤန့ၣ်န့ၣ်တသ့လၢၣ်ဘၣ်အခါ အလီၢ်အိၣ်လၢ နကဘၣ်ဆၢတဲာ်ဝဲဒၣ် တၢ်တိပ်ပင်သ့ၣ်တဖၣ်ဖဲလဲၣ်လၢ အရ့ၤဒိၣ်လၢ နဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲနပၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ် လၢနလိၣ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်တဘျီမ့ၢ်ဝဲဒၣ် န SC ကမၤစၢၤနၤ ဝဲဒၣ်နကစၢၤတဲာ်ဝဲဒၣ် လၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤန့ၣ်အီၤ ဝဲလဲၣ်ဒီးအခါဖဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးနကဘၣ်ထီၣ်တဖၣ်ကွၢ်ဝဲဒၣ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအတၢ်ဆၢကတီၢ်န့ၣ်ရံၣ် ထဲလဲၣ်လၢ နလိၣ်ဘၣ်အီၤလၢ တသီအဂီၢ် တနွံအဂီၢ်ဒီးတလါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

နီၣ်ကစၢ်အတၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲအတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်.

ဒ်သီးနကကဲထီၣ် ပုၤလၢ အမၤနၢၤတၢ်တဂၤအဂီၢ်န့ၣ် နကဘၣ်တူၢ်လိၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်ဟံးကဲထီၣ်အသးသ့အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်ဖဲးတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ် တလဲၤအသးဒ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအခါန့ၣ် အလီၢ်အိၣ်လၢနကဘၣ်ဆၢတဲာ်ဝဲဒၣ် ဒ်သီးနကမၤလၢပုၤန့ၣ်က့ၤ နတၢ်လိၣ်ဘၣ်သ့ၣ် တဖၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. န SC တဂၤန့ၣ် မ့ၢ်ပုၤလၢ အဒီးန့ၣ်ဘၣ် တၢ်သိၣ်လိၣ်လၢအမၤဝဲဒၣ် နီၣ်ကစၢ်တၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲအဖီခိၣ်ဒီး မၤစၢၤန့ၣ် သ့ဖဲတၢ်ဆိၣ်တလဲအိၣ်ထီၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ အတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်

ဆိကမိၣ်ထံနတၢ်လိၣ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢ နတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အဂီၢ်ဒီး တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် နကအိၣ်ဒီးတၢ်လိၣ်ဘၣ်အခါလၢ အဖိးမဲလိၣ်သးဒီး ပုၤတဂၤဂၤလၢ အအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢၢ်ဘၣ်ယးဒီး ကသံၣ်ကသီအဂ့ၢ် (မ့) တၢ်သိၣ်လိၣ်န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်သိၣ်လိၣ်န့ၣ် နပုၤသဘျီ ပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဖိ ဘၣ်ယးလၢ နတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အဖီခိၣ်ဒီး နတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ အတၢ်လိၣ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်သ့ဝဲ (မ့) နပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဖိ ကလိၣ်ဘၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်သိၣ်လိၣ်လၢ ပုၤလၢ အတသ့ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်တဂၤအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲနမၤဝဲဒၣ် နနီၣ်ကစၢ်တၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲလၢ နတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဂီၢ်အခါ နအိၣ်ဒီးမ့ၢ်ဒါလၢ နတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီးနတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ အလီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤတရီၤတပါဒီးတၢ်ညိၣ်ကွံာ်

ဖဲနဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢ နဟံၣ်အပူၤအခါ နကဘၣ်အိၣ်လီၤဆိၣ်ဒၣ်တၢ်ဒီး ကဲထီၣ်ပုၤ ဝဲစၢ်လၢ အဘၣ်တၢ်မၤတရီၤတပါအီၤဒီး ညိၣ်ကွံာ်အီၤသ့န့ၣ်လီၤ. နကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်သးပျံၤလၢနကတီၢ်ဖျါထီၣ် ဝဲဒၣ် နတၢ်တမံၣ်သ့ၣ်မဲး (မ့) နတၢ်ယုထံၣ်န့ၣ်တၢ်မၤတရီၤန့ၣ်ဘၣ်. တၢ်မၤတရီၤတပါ တၢ်န့ၣ် တမ့ၢ်လၢ နကပၣ်သ့ၣ်ပၣ်သးအီၤန့ၣ်လီၤ. နတလိၣ်ဘၣ်ယိၣ်တၢ်ဘၣ်ယးဒီး သဘျီပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဖိ ကလီၤမၢ်ကွံာ်န့ၣ်န့ၣ် (မ့) ပျံၤတၢ်လၢ ပုၤတဂၤဂၤကသးဒိၣ်ထီၣ်န့ၣ်န့ၣ်ဘၣ်. အလီၢ်အိၣ်လၢ နကဘၣ် တဲဖျါပုၤတဂၤဂၤလၢ နန့ၣ်န့ၣ်အီၤဖဲနဆိကမိၣ်လၢ ပုၤတဂၤဂၤဘၣ်တၢ်ကမၤတရီၤတပါအီၤ (မ့) ဘၣ်တၢ်ညိၣ်ကွံာ်အီၤ န့ၣ်လီၤ.

ပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဖိအတၢ်ဒီးသန့ၣ်သးအလီၢ်

နကအိၣ်ဘၣ်ဖုးဒီးတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢ အတီအခဲလၢ အဘၣ်ယးဒီးတၢ်ယုထံၣ်န့ၣ်ဝဲဒၣ် သဘျီပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢ အကဖိးမဲလိၣ်သးဒီး နတၢ်လိၣ်ဘၣ်သ့ၣ် တဖၣ်ဒ်န့ၣ်ဘၣ်သးအသီးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် နပုၤသဘျီပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဖိ ကပတုၣ်ကွံာ်ဝဲ (မ့) ကလီၤမၢ်ကွံာ်ဝဲဒၣ်သ့န့ၣ်လီၤ. အရ့ၤဒိၣ်နီၣ်မးလၢ နကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢ အလီၢ်ခဲအဂီၢ် ဖဲနပုၤသဘျီပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တဖၣ်တုၤလၢတၢ်မၤအလီၢ်ဒ်နပၣ်လီၤယၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်အသီးဘၣ်အခါ န့ၣ်လီၤ. နတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢ တၢ်လီၢ်ခဲအဂီၢ် ကြးမၤယုၣ်ဒီး

- ဖဲယပုၤသဘျီပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်လီၤမၢ်ကွံာ်အခါ တၢ်ကကဲထီၣ်အသးမနုၤလဲၣ်?
- . ယသ့ဝဲဒၣ် လိတဲဆိဒီး ဒုးသ့ၣ်ညါပုၤတဂၤဂၤကသ့ၣ်မၤ?ယကဘၣ်ကီး (မ့)ကွဲးလဲၣ်ဆူမတၢ်အိၣ်လဲၣ်?
- ဒ်သီးယကဒီးန့ၣ်ဘၣ် တၢ်မၤစၢၤဒီးယလိၣ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်နီၣ်ကစၢ် ဝုၢ်ဂီၤအူ တၢ်အိၣ်သးအတၢ်ဖဲးဆၢ ကဒါတုၤ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢအမ့ၢ် (RERS) န့ၣ်ခါ?
- ပုၤလၢအကချ့ဖဲယလိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤအခါန့ၣ်မ့ၢ်မတၢ်တဂၤလဲၣ်? ပုၤအခိၣ်ထံးတဂၤလၢအကီးန့ၣ်အီၤန့ၣ် မ့ၢ်တဖၣ်ဆၢယၢ်ဘၣ်ဒီးမ့ၢ်ယအိၣ်စုၢ်ကီးဒီးပုၤအဂၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢ ယကကီးန့ၣ်အီၤခါ?
- ဖဲယပုၤသဘျီပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ် တချ့နီၣ်တဖဲးဘၣ်အခါ မ့ၢ်ယအိၣ်စုၢ်ကီးဒီးဟံၣ်ဖိယီဖိ (မ့) တံၤသကီး တဖၣ်လၢအမၤစၢၤယၢ်သ့န့ၣ်ခါ?

ဖဲနမၤသကီးတၢ်ဒီးသဘျီပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်အခါ ဒီးဖဲအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တချ့ဘၣ်အခါ နဒီး နပုၤမၤတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်တကြးယာ်ကဒါတုၤသးဆူအလီၢ်ခဲတဂၤဘၣ်. နအိၣ် ဒီးမ့ၢ်ဒါလၢနကဘၣ်တဲဝဲဒၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တမံၣ်ဂ့ၢ်တမံၣ်ဂ့ၢ်လၢအဘၣ်ယးဒီး တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်န့ၣ်ဖးသီအီၤ ဒီးဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအီၤဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲနဘျီသ့ဝဲဒၣ် တၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်န့ၣ်နီၣ်တမံၣ်ဘၣ်အခါ နပတုၣ်ကွံာ်တၢ်သ့ဝဲဒၣ် သဘျီပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်တဘျီလဲလဲသ့န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၢဒီး လၢတၢ်ကယုထံၣ်န့ၣ်ကျဲပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ် လၢအသီတဂၤအဂ့ၢ်န့ၣ် ဒီးသန့ၣ်ထီၣ်သးလၢနဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

နမၤဝဲဒၣ် န SC ဒ်သီးအကမၤစၢၤန့ၣ်သ့န့ၣ်လီၤ. သဘျီပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်လၢအဂ့ၢ်အဂၤလၢအအိၣ်ဒီးကွၢ်လၢဝဲဒၣ် တၢ်အလီၢ်အလၢတမံၣ်အံၤန့ၣ် န SC ကသ့ၣ်ညါဝဲသ့ၣ်သ့ၣ် လီၤ. ဖဲန SC ဟ့ၣ်လီၤနၤလၢသဘျီပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်အမံၣ်အခါ, နဆဲးကျဲၤအဝဲသ့ၣ်ဒီးသံကွၢ်သမံၣ်သးအီၤဒီး ဆိကမိၣ်ထံအီၤလၢ အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ကဖိးမဲလိၣ်သးဒီး နတၢ်လိၣ်ဘၣ်(မ့) တဖိးမံဘၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤဂၤန့ၣ်မ့ၢ်လၢအကဲဝဲဒၣ် သဘျီပုၤမၤစၢၤတၢ်ဖိလၢပုၤဟံၣ်ယုၣ်မၤသကီးတၢ်လၢအဂ့ၢ်အဂၤတဂၤအဂီၢ်အယိ, အခီပညိတမ့ၢ်လၢ အဝဲန့ၣ် မ့ၢ်ပုၤလၢ အကြးဝဲဘၣ်ဝဲနဂီၢ်န့ၣ်ဘၣ်.

ယမ့ၢ်ဆိကမိၣ်လၢယဘၣ်တၢ်မၤတရီၤတပါ (မ့) ဘၣ်တၢ်ညိၣ်ကွံာ်ယၢ်န့ၣ် ယဘၣ်မၤဒ်လဲၣ်?

ဖဲနပုၤဆိၣ်ထွဲန့ၣ်မ့ၢ်မၤကီၤမဲးန့ၣ်အခါန့ၣ် ကတီၤသကီးတၢ်ဒီးပုၤတဂၤဂၤလၢဘၣ်မနုၤအယိလၢ အမၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လဲၣ်အဂ့ၢ်တက့ၢ်. တၢ်မၤတရီၤတပါတၢ်ဒီးတၢ်ညိၣ်ကွံာ်တၢ်န့ၣ် ပၣ်ယုၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးလၢနီၣ်မိ, တၢ်စၢၤယာ်ပုၤလၢ အတကြးဝဲဘၣ်ဝဲ, တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ကမၤလၢအဘၣ်ဒိနီၣ်မိ, တၢ်မၤတရီၤတပါလၢဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်မံယုၣ်ဆူၣ်ဒီးပုၤဂၤတၢ်အိၣ်ကဘျးကဘျးတၢ်(မ့) တၢ်ကြိယာ်ဝဲဒၣ် ပုၤလၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢအရ့ၤဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤတရီၤတပါတၢ် ဒီးတၢ်ညိၣ်ကွံာ်တၢ်န့ၣ်ကဲထီၣ်အသးသတူၢ်ကလဲလၢအတအိၣ်ဒီးတၢ်ပညိၣ်ဘၣ်သ့ဝဲ (မ့) ကဲထီၣ်အသးသ့လၢ တၢ်တပလီၤသ့ၣ်ပလီၤသးဘၣ်အယိသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ဖဲနဆိကမိဂ်လၢ နကဲထီၣ်ဝဲဒၣ် ပှၤလၢအဘၣ် တၢ်မၤတရီၤတပီၤအီၤ (မ့) ဘၣ်တၢ်ညိၣ်ကွဲၣ်အီၤသ့န့ၣ် ဝဲးဘၣ်တဲဘၣ်ပှၤတဂၤတၢ် တဘျီယီၤန့ၣ်တက့ၢ် နတဘၣ်အိၣ်ဒီးတုၤလၢ နဘၣ်ဒီးအိၣ်တဆူၣ်ဘၣ်န့ၣ်တဂ့ၤ နမ့ၢ်တန့ၣ်လီၤန့ၣ်သးဘၣ်ဒီး ကတိၤသကိးတၢ်ဒီး န SC မ့တမ့ၢ် နတံၤသကိးလၢ နန့ၣ်အီၤသ့ မ့တမ့ၢ် နဟံၣ်ဖိယီၤဖိတဂၤတၢ်န့ၣ်တက့ၢ် န SC ကအိၣ်ဒီးကွဲၣ်ထံဝဲဒၣ် နပှၤလၢအဟ့ၣ်ကသံၣ်ကသီ ဆူပှၤဖိယၢ်ဖိအိၣ် HCBS DD တၢ်စူးကွဲၣ်အလံၣ်အုၣ်သး အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ဒီး ကတိၤဖျါထီၣ်န့ၢ် တၢ်မၤတရီၤတပီၤတၢ် (မ့) တၢ်ညိၣ်ကွဲၣ်တၢ် အဂ့ၢ်ဒ်အအဝဲသ့ၣ်အုၣ်အသးအသိးန့ၣ်လီၤ. န SC န့ၣ် ကသံၣ်ကွဲၣ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်မ့ၢ်တမ့ၢ်အဂ့ၢ် (မ့) နတၢ်လိၣ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် အဖိးမဲလိၣ်သး တဖိးမဲလိၣ်သးအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ပၣ်နသးဖျါဖျါဖျါဒီး ကတိၤသကိးတၢ် ဘၣ်လး နတၢ်ဘၣ်ယိၣ်လၢ အအအိၣ်ဒီးန့ၣ်တက့ၢ် နဒီးနပှၤသဘျီ ပှၤဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ် ခံၣ်လၢန့ၣ် ကဘၣ်ပၣ်ယုၣ်မၤသကိးတၢ်လၢ တၢ်ကွဲၣ်ကဒါက့ၤတဖၣ် အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. လကတၢ်တီၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်အဂ့ၢ်န့ၣ် နတၢ်လိၣ်အိၣ်ဒီးပှၤနီၣ်တဂၤဘၣ် နကိးဝဲဒၣ်လိၣ်တဲအနီၣ်ဂံၢ်လၢ အဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်မၤတရီၤတပီၤတၢ် တၢ်ညိၣ်ကွဲၣ်တၢ်သ့ဝဲ (မ့) နကိးဝဲဒၣ် နလီၤကဝီၤအပၤကီၢ် ဖိသ့ဝဲ ဖဲနဆိကမိဂ်လၢ နကဲထီၣ်ပှၤလၢ အဘၣ်တၢ်မၤတရီၤတပီၤအီၤ (မ့) ဘၣ်တၢ်ညိၣ်ကွဲၣ်အီၤအခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အဒိသ့ၣ်တဖၣ်လၢ ဘၣ်လးဒီး တၢ်မၤတရီၤတပီၤတၢ် ဒီးတၢ်ညိၣ်ကွဲၣ်တၢ်

တၢ်ပၣ်ဖျါလၢလၢအံၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ် တတၢ်အဒိသ့ၣ်တဖၣ်လၢ ဘၣ်လးဒီး တၢ်မၤတရီၤတပီၤတၢ် ဒီးတၢ်ညိၣ်ကွဲၣ်တၢ် အကလုၣ်လၢအလီၤဆီလိၣ်သး သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အဒိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တပၣ်ယုၣ်ဝဲဒၣ်ခဲလၢၣ်န့ၣ်ဘၣ် အခီပညီ ပှၤတဂၤတၢ်န့ၣ် မၤတရီၤတပီၤန့ၣ် (မ့) ညိၣ်ကွဲၣ်န့ၣ်သ့ၣ်လၢ ကျဲအဂ့ၢ်အဂၤ စ့ၣ်ကိးန့ၣ်လီၤ. တဘျီလၢလၢ ဖဲနဒီးန့ၢ်ဘၣ် တၢ်ရဲၣ်လိၣ်မ့ၢ်လိၣ် လၢအတဂ့ၤဘၣ်ဒီး ကဲထီၣ်တၢ်ကိးတၢ်ခဲလၢန့ၣ်န့ၣ် ကတိၤသကိးတၢ်ဒီး ပှၤတဂၤတၢ်လၢ နန့ၣ်န့ၣ်အီၤတက့ၢ်

တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ကမၢ်လၢ ကဲထီၣ်တၢ်ဘၣ်ဒိလၢ နီၣ်ဒိ : တၢ်သကိးပဝး လၢအတဂ့ၤတဘၣ်ဘၣ်လၢ အဒုးကဲထီၣ် တၢ်ဆါဖိးဆါညၣ်ပှၤဂၤ

တၢ်ကြိယာ်ဝဲဒၣ် ပှၤလၢ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ လၢအရဲၣ်ဒိသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤ : ထုးကွဲၣ်ပှၤတဂၤတၢ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် ဝဲးသိးအသုတန့ၢ်တအိၣ်တၢ်အီၤ (မ့) ထံ တၢ်ကူတၢ်ကၤ တၢ်အိၣ်သဒါ တၢ်ကူစါယါဘျီ လၢ နီၣ်ဒိတၢ်လိၣ်ဘၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤတရီၤတပီၤလၢဘၣ်လးဒီး တၢ်မၤဆါသ့ၣ်ဆါသးပှၤ ဒီးတၢ်တဲအာတဲသီပှၤ : တၢ်မၤပှၤပှၤ တၢ်ကိးအကိးသီ ပှၤဂၤအမံၤအသၣ် သမာကွဲၣ်ပှၤဂၤအတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် လၢကပၣ်ဖျါထီၣ် အတၢ်လိၣ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ် တၢ်မၤန့ၣ်မၤယၢ်ပှၤ တၢ်မၤလီၤဖးပှၤဒီး တံၤသကိးသ့ၣ်တဖၣ် (မ့) ဟံၣ်ဖိယီၤဖိန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤတရီၤတပီၤတၢ်ဘၣ်လး တၢ်မၤဘၣ်ဒိပှၤ အတၢ်တူၢ်ဘၣ် (မ့) တၢ်တဲအာတဲသီပှၤန့ၣ် ကဘၣ်တၢ်ယုၣ်သ့ၣ်ညါဒီး သမံၤသမိးန့ၢ်အီၤလၢ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ် လၢဘၣ်လးဒီး တၢ်ဒိသဒါဝဲဒၣ် ပှၤဒိၣ်တုၣ်ခိၣ်ပှၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီး နတကြးဝဲသးစူၤဝဲ တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်ဘၣ်

တၢ်အိၣ်ကဘျးအိၣ်ကဘျးတၢ် : ဟံးန့ၢ်ပှၤဂၤအကျိၣ်စ့ (မ့) အတၢ် ဖိတၢ် လံၤသ့ၣ်တဖၣ် ဟ့ၣ်အါထီၣ် တၢ်ဆါတတီၢ်လၢ ပှၤမၤတၢ်ဖိအဂီၢ် တမၤဝဲတၢ်ဖိးတၢ်မၤ အမူဒါသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်လီၤ

တၢ်ညိၣ်ကွဲၣ်တၢ်သမာကွဲၣ်တၢ် : ဟ့ၣ်တၢ်အိၣ်တအိ တၢ်ကူတၢ်ကၤ တၢ်အိၣ်အဒု မ့တမ့ၢ် တၢ်လီၤ ကဆီၣ်ထွဲဝဲဒၣ်တၢ်အံၤထွဲကွဲၣ်ထွဲ ဒီးကသံၣ်ကသီဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤတရီၤတပီၤလၢနီၣ်ဒိ တီၢ်ပှၤဂၤ ထုးပှၤဒိၣ်ဆူၣ် ထုပှၤ : အုၣ်ပှၤ သူကသံၣ်မူၤဘျး ဖျိၣ်တံၤယၢ်ပှၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤတရီၤတပီၤဘၣ်လးဒီး တၢ်မံၤယုၣ်ဆူၣ်ဒီးပှၤ : ထိးဘၣ်န့ၣ်လၢ နတူၢ်ဘၣ်အီၤတမ့ၢ်တလၢဘၣ်အကျဲ ကတိၤတၢ်လၢအဘၣ်အဘၣ်သီ (မ့) ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် အနီၣ်ဒိကွဲၣ်ဂီၤလၢ နတဘၣ်သးထံၣ်အီၤဘၣ် မၤန့ၢ်န့ၣ်လၢ နကထိးဘၣ်အီၤ (မ့) မၤနကတိၤတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢ နတဘၣ်သးကတိၤဘၣ် မၤနဒိန့ၢ်အီၤတၢ်ဂီၤလၢ အတပၣ်ဒီးကူသိးဘၣ် လၢအကဲထီၣ် တၢ်သးတံၣ်တံၣ် လၢနဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကၤယၢ်ပှၤလၢအမူအဂ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ် : တၢ်သ့ဝဲဒၣ်တၢ်သံဝဲ (မ့) တၢ်စၢတံၤယၢ်ဝဲဒၣ်ပှၤအနီၣ်ဒိ သ့ဝဲဒၣ်ကသံၣ်ကသီအကမၢ်တဖၣ် လၢကျဲအအါအသီ ပၣ်လီၤယၢ်ပှၤလၢအဘၣ်ကျဲဘၣ်အဂ့ၢ် ဖျိၣ်တံၤယၢ်ပှၤဒီး မၤဘၣ်ဒိပှၤအနီၣ်ဒိ ဒိၣ်ခိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ် ဒီးတၢ်မၤကူၢ်အိၣ်ပှၤန့ၣ်လီၤ.

ယပှၤမၤသကိးတၢ်ဖိအမူအဒါသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်တၢ်မန့ၣ်လဲၣ်

နပှၤမၤသကိးတၢ်ဖိ ကြးဆီၣ်ထွဲန့ၣ်လၢ ဘၣ်လးဒီး အတၢ်မၤလဲၤထီၣ်သလဲၤထီၣ် ပှၤကညီအတၢ်အိၣ်မူ ဒ်သိး အပၤဆူၣ်ရဲၣ်ကျဲၤလီၤကးသး ကသုအဂီၢ် အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤန့ၣ်လီၤ. နပှၤသကိးတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် မၤစၢၤန့ၣ်လၢ လၢအဘၣ်လးဒီး နတၢ်မၤဝဲဒၣ်နီၣ်ကစၢ် တၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲ တပူၤလၢလၢန့ၣ်လီၤ. ထဲဒၣ်လၢနဘၣ်ယုတၢ်မၤစၢၤန့ၣ်လီၤ.

နပှၤမၤသကိးတၢ်ဖိတဖၣ် ကြးကတိၤသကိးတၢ်ဒီးန့ၣ် လၢအဘၣ်လးဒီး နတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိးအကမၤ လီၤတၢ်န့ၣ်ဝဲဒၣ် နတၢ်လိၣ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် အဘၣ်လိၣ်ဖိးမဲလိၣ်သးစ့ၢ်ကိးခါန့ၣ်လီၤ. နပှၤမၤသကိးတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ကအိၣ်ဝဲဒီး တၢ်သံကွဲၣ်ဒ်လၢလၢအံၤအသိးသ့ၣ်သ့ၣ်သ့ဝဲလီၤ

- ဖဲနတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီး နကံၢ်နစိသ့ၣ်တဖၣ် စ့ၤလီၤဝဲဒၣ်အခါ နတၢ်လိၣ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ဘၣ်လိၣ်ဖိးမဲလိၣ်အသးစ့ၢ်ကိးခါ
- ဖဲတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ် တကဲထီၣ်အသး ဒ်နတၢ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ် ပှၤကညီအတၢ်အိၣ်မူ ဒ်သိး ကပၤဆူၣ်ရဲၣ်ကျဲၤလီၤက့ၤအသး ကသုအဂီၢ်အခါ နတၢ်လိၣ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် အဘၣ်လိၣ်ဖိးမဲလိၣ်သးစ့ၢ်ကိးခါ
- ဖဲနတၢ်ပၢ်ဝဲဒၣ် တၢ်မၤတရီၤတပီၤတၢ် (မ့) တၢ်ညိၣ်ကွဲၣ်တၢ် အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ အဟဲဒိဖျါအသးလၢ နပှၤသဘျီ ပှၤဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်အခါ နတၢ်လိၣ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ဘၣ်လိၣ်ဖိးမဲလိၣ်အသးစ့ၢ်ကိးခါ
- ဖဲနသမၤ ဒ်ဒၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ် မၤဟဟးဂီၤကွဲၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ် မ့ တဟ့ၣ်တၢ်ဖျါလၢ နပှၤသဘျီ ပှၤဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ် လၢနဟံၣ်ပူၤအခါ နတၢ်လိၣ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ဘၣ်လိၣ်ဖိးမဲလိၣ်အသးစ့ၢ်ကိးခါ
- ဖဲနကဟံးစုန့ၣ်ကျဲ (မ့) အံၤထွဲကွဲၣ်ထွဲဝဲဒၣ် နပှၤသဘျီ ပှၤဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဘၣ် ဒီးကစံးဘၣ်တဲဘၣ် နပှၤဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ် ဖဲနတအိၣ်ဒီး တၢ်သးဖုံလၢ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤဘၣ်အခါ ဒီးတသိၣ်လိၣ်န့ၣ် နပှၤကွဲၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ် ဒီးတမၤန့ၢ်တၢ်မ့ၢ်လၢလၢ အဖျါပှၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်အခါန့ၣ် နတၢ်လိၣ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်လိၣ်ဖိးမဲလိၣ်အသးစ့ၢ်ကိးခါ

- ဖဲနကလူပိတ်ထွဲဝဲဒ် နတင်ရဲၣ်တင်ကျဲၤလၢ တင်လီၤခဲအဝီၣ် လၢနတင်လူပိတ်ထွဲအီၤအခါ နတင်လိၣ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ဘၣ်လိၣ်ဖိးမဲလိၣ်အသးစ့ၣ်ကီးခါ
- ဖဲပုၤတဂၤလၢနပုၤမၤတၢ်ဖိအကျါမ့ၢ်သ့ၣ်ကိၣ်သးဂီၤလၢနတင်လိၣ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်တဘၣ်လီၤဖိးမဲလိၣ်အသးအဝုၣ်အခါအဝဲသ့ၣ် ကတတိၤသကိးတၢ်ဒီးန့ၣ်လၢဘၣ်ယးဒီးအတၢ်
- သ့ၣ်ကိၣ်သးဂီၤအဝုၣ်န့ၣ်လီၤ.ဖဲနသးမ့ၢ်နအိၣ်တဲသကိးတၢ်ဘၣ်ယးဒီးအဝဲသ့ၣ်အတၢ်သ့ၣ်ကိၣ်သးဂီၤအခါ အဝဲသ့ၣ်ကလဲၤတဲသကိးတၢ်ဒီး
- နSCန့ၣ်လီၤ.ဖဲနတၢ်ရဲၣ်တင်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ် လိၣ်ဘၣ်တၢ်ဆိတလဲအခါ, ပုၤမၤသကိးတၢ်ဖိတဖၣ်ကမၤဝဲဒ် တၢ်အအိၣ်ဖျိၣ်ရဲၣ်န့ၣ်လီၤ. နကြးတူၢ်လိၣ်ဝဲဒ်
- နပုၤတၢ်ဖိတဖၣ်အတၢ်ပိတ်ထံနီၤဖးနီၤဒီး အလီၢ်မ့ၢ်အိၣ်န့ၣ်နတဘၣ်ဆိတလဲအီၤန့ၣ်လီၤ. နပုၤမၤသကိးတၢ်ဖိတဖၣ်ကြး ပပ်သ့ၣ်ပုၤသးဝဲဒ်နတၢ်သးဆၢၢ်ဆၢလၢအဝုၣ်ကတၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကွၢ်ယုထံၣ်န့ၣ်ဝဲဒ်သဘျုးပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်

နအိၣ်ဒီးပုၤဒါလၢနကတဘၣ်ကွၢ်ယုထံၣ်န့ၣ်သဘျုးပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢနတၢ်ကွၢ်ယုထံၣ်န့ၣ်တၢ်အဝုၣ်န့ၣ်SCမၤစၢၤန့ၣ်သ့ၣ်လီၤ. သဘျုးပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်လၢအကွၢ်ယုအါ ထီၣ်ဝဲဒ်တၢ်ဖိးတၢ်မၤတဖၣ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ကသ့ၣ်ညါဝဲသ့ သ့ၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. နယုန့ၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢဟံၣ်ဖိလီၤဖိ (မ့) ပုၤဂုၤပုၤဂၤ အအိၣ်သ့န့ၣ်လီၤ.သဘျုးပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် တၢ်တပၣ်ဖျါထီၣ်အီၤ ဖျါဖျါဖျါ နိသိးလၢကသ့ၣ်ညါန့ၣ်ဘၣ်.

လၢနကွၢ်ယုထံၣ်န့ၣ်ဝဲဒ် သဘျုးပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်အဝုၣ်န့ၣ် နတၢ်သံကွၢ်သမံသမိးန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ဒီးဆိကမိၣ်ထံအီၤလၢ အဝဲသ့ၣ်န့ၣ် ဖိးမဲလိၣ်သးဒီး နတၢ်လိၣ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ် (မ့) တဖိးမဲဘၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.မ့ၢ်လၢနသ့ၣ်ညါပုၤတဂၤထံထံဆးဆးအယိ(မ့)အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်သဘျုးပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်လၢပုၤပပ်ယုၤမၤသကိးတၢ်ဖိလၢအဝုၣ်အဂၤအလီၢ် အယိ,အဒိပညီတမ့ၢ် လၢအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်ကဖိးမဲလိၣ်သးဒီးနတၢ်လိၣ်ဘၣ်ဒ်နပုၤသဘျုး ပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်တဂၤန့ၣ်ဘၣ်.

တၢ်လၢအရဲဒိၣ်လၢ ယဝီၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မန့ၣ်လဲၣ်?

တၢ်အရဲဒိၣ်လၢနဂီၢ်န့ၣ် နမ့ၢ်ဆိကမိၣ်အီၤဒီး ကကထီၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢနတချုးယုထာဝဲဒ် သဘျုးပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်န့ၣ်လီၤ.

- တၢ်လၢယလိၣ်ဘၣ်လၢ သဘျုးပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ် ကမၤစၢၤယၢန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်မန့ၣ်လဲၣ်?
- ပုၤလၢအကမၤသကိးဒီး ယၢလၢယန့ၣ်အီၤသ့န့ၣ် ကမ့ၢ်ပုၤဒ်လဲၣ်တကလုၢ်လဲၣ်?
- ပဝဲသဘျုးပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်န့ၣ် ကြးအိၣ်ဒီးတၢ်အကံၢ်အစီ လီၤတံၣ်လီၤဆဲး သ့ၣ်တဖၣ်လၢအကဖိးမဲလိၣ်သးဒီး ယတၢ်လိၣ်ဘၣ်န့ၣ်ခါ?
- ယကသ့ၣ်ညါဝဲဒ်သဘျုးပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ် အကံၢ်အစီသ့ၣ်တဖၣ်လၢ အကမၤစၢၤန့ၣ် ယတၢ်ရဲၣ်တင်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ် နိလဲၣ်?
- နိသိး ယတၢ်လိၣ်ဘၣ်လၢ အတလီၤပလီၢ်အသးသ့ၣ်တဖၣ်ကလၢပုၤဝဲဒ်အဂီၢ်န့ၣ်, ယလိၣ်ဘၣ်စ့ၣ်ကီး သဘျုးပုၤဆိၣ်ထွဲ မၤစၢၤတၢ်လၢအလီၤဆိလိၣ်သးန့ၣ်ခါ?
- နိသိးယပုၤသဘျုးပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ကဆိၣ်ထွဲယၢအဂီၢ်န့ၣ်,အဝဲဒ်ကြးသ့ၣ်ညါဆိယဝုၢ်ယကျိၤမန့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လဲၣ်?
- ယလိၣ်ဘၣ်ပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်လၢယဝီၢ်သပုၢ်ကတၢ်ခါ?
- အဒိ, သ့န့ၣ်ပၢ်ဝဲဒ်ပုၤအတၢ်န့ၣ်စ့န့ၣ်ခိၣ်အကျိၣ်, တမ့ၢ်ပုၤလၢအအီၤမိၣ်လဲၣ်, (မ့) အိၣ်ဒီးတၢ်နီၣ်သိလုၢ်အလံာ်အုၣ်သးပုၤလၢယဝီၢ်န့ၣ်,အီၤသ့န့ၣ်,မ့ၢ်ပုၤဒ်လဲၣ်?

ပုၤလၢယဒီးလဲၣ်န့ၣ်အီၤသ့န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဒ်လဲၣ်?

န ဒီးလဲၣ်န့ၣ်ပုၤတဂၤဂုၤတဂၤဒ်အမ့ၢ်ပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်အသိးသ့ဝဲဖဲ အဝဲဒ်မ့ၢ်ပုၤလၢ

- အဖိးမဲလိၣ်သးဒီးပုၤဟ့ၣ်ကသံၣ်ကသီ ဆူပုၤဖျိၣ်ဖိယၢဖိအိၣ်အတၢ်ရဲၣ်တင်ကျဲၤHCBS DD တၢ်စူးကွၢ်အလံာ်အုၣ်သးပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ် အလိၣ်ဘၣ် သ့ၣ်တဖၣ်အခါ
- အမူဒါတအိၣ်လၢနဂီၢ်လီၤတံၣ်လီၤဆဲးဘၣ်အခါ
- အဖိးမဲလိၣ်သးဒီး နတၢ်မ့ၢ်လၢကွၢ်ဆိအခါန့ၣ်လီၤ.

ကျဲအဝုၣ်ကတၢ်လၢနကကွၢ်ယုထံၣ်န့ၣ်သဘျုးပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်န့ၣ်ဝဲန့ၣ်ပပ်သ့ၣ်ပပ်သးဝဲဒ်ပုၤလၢနသ့ၣ်ညါအီၤဂုၤဂုၤ,နတံၢ်သကိးတဖၣ်, ပုၤလၢနယိၣ်နယၢတဖၣ်ဒီးနတံၢ်ဖိယိစ့ၣ်ကီးန့ၣ်လီၤ.နမ့ၢ်မၤန့ၣ်ပုၤတဂၤလၢအကကဲန့ၣ်န့ၣ်ပုၤသဘျုးပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်သ့န့ၣ်လီၤ.နတလိၣ်ယုထာန့ၣ်ပုၤတဂၤလၢအမၤတုၣ်တၢ်လၢပုၤ တညီအတၢ်ရဲၣ်တင်ကျဲၤအပူၤန့ၣ်ဘၣ်. ဖဲဘၣ်တဲဘၣ်ပုၤလၢနကွၢ်ယုထံၣ်န့ၣ်သဘျုးပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဒီးတၢ်လၢနလိၣ်ဘၣ်အဝုၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. ဖဲပုၤတဂၤကထီၣ်ဝဲဒ် နပုၤဆိၣ်ထွဲ မၤစၢၤတၢ်တသ့ဘၣ်အခါ, ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ကသ့ၣ်ညါပုၤတဂၤလၢအကထီၣ်သ့န့ၣ်လီၤ.

သဘျုးပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်တဂၤန့ၣ်ကဘၣ်

- ဖိးမဲလိၣ်သးဒီးတၢ်ဟ့ၣ်လီၤကသံၣ်ကသီဆူပုၤဖျိၣ်ဖိယၢဖိအိၣ် HCBS DD တၢ်စူးကွၢ်အလံာ်အုၣ်သး ပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ် အတၢ်လိၣ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, လၢဘၣ်တၢ်ထံၣ်န့ၣ်အီၤဖဲ DD Policy Manual အဆၢဒိၣ် ၇ အပူၤန့ၣ်လီၤ.
- မၤပုၤန့ၣ်ဝဲဒ်ပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ် အတၢ်လိၣ်ဘၣ်ခဲလၢာ်, လၢဘၣ်အပၢ်ဖျါသးဖဲ How to become an independent provider, ဒီးပၢ်ယုၢ်စ့ၣ်ကီးဒီးတၢ်ကွၢ်ထံဝဲဒ်ပုၤတညီတဂၤအဒိၣ်သယၢန့ၣ်လီၤ.
- အိၣ်ဒီးတၢ်သိၣ်လိၣ်လဲၣ်လၢလၢအံၤအပူၤအသိးဒီးဟ့ၣ်ဝဲဒ်တၢ်အုၣ်သးဖဲ တၢ်ယုထီၣ်မ့ၢ်အိၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.
 - တၢ်မၤတရီၤတပါတၢ်ယတၢ်ညီကွၢ်တၢ်ဒီးတၢ်အိၣ်ကဘျးအိၣ်ကဘျးတၢ်လီၢ် ကဝီၤအတၢ်သိၣ်တၢ်သီ အလံာ်ပပ်ဖျါအတၢ်ယံထီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ဒိသဒၢတၢ်,
 - သးအသ့ၣ်ကျိၤတၢ်ဆါ (CPR)
 - တၢ်ဆိၣ်ထွဲအဒိၣ်သယၢအဒိၣ်ထံးတၢ်တခါ
 - အသးကဘၣ်အိၣ် ၁၉ နံၣ် (မ့) ဒိၣ်န့ၣ် ၁၉ နံၣ်, ဒီးအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယံလၢကဖဲမၤတၢ်လၢကီၢ် အါမဲရကၤသ့န့ၣ်လီၤ.

- တဘဉ်မုၢ်ပုၤလၢအမူဒါ အိၣ်လၢနဂီၢ် သုၣ်တဖၣ်ဘဉ်. ဝဲပံးတၢ်အသိးနမိၢ်နပၢ, နမါ, ပုၤဒိသဒါနၤ, ပုၤကတီးတၢ်ဖိ, ပီၢ်ရီ
- တဘဉ်မုၢ်ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ဖဲတၢ်မၤ အဂ့ၢ်အဂၤဒ်အမုၢ်ပုၤအိၣ်ထွဲမၤစၢၤပုၤအိၣ်ဘျးကွဲၢ်တၢ်မၤဘဉ်, ပုၤတုဟံၣ်ဖိ, ပုၤလီၢ်ဂ့ၤထီၣ်က့ၤဟံၣ်ဖိဘဉ်
- တူၢ်လိၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်အလုၢ်အပုၤဒ်နယုထၢန့ၢ်အီၤအသိး
- န့ၣ်လီၤတူၢ်လိၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဒီး DDD အဘျီၣ်ဒိၣ်ရူၤအိၣ်ထွဲမၤစၢၤဝဲဒၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသုၣ်တဖၣ်
- ဝဲတၢ်ပၣ်ပနီၣ်အီၤလၢနတၢ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ပုၤကညီအတၢ်အိၣ် မူဒိသိး အကရဲၣ်ကျဲၤလီၤက့ၤသးကသုအဂီၢ်.
- သူဝဲဒၣ်လီၤယံၤအတၢ်ဆဲးကျိးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဂီၢ်ဖဲအလိၣ်ဝဲအဆၢကတီၢ်
- တီၢ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဒိတၢ်သွဲအတၢ်လၢဂံၢ်စ့ၤလီၤတံၣ်လီၤဆဲးလၢအကျိၤအကျဲ
- မုၢ်ပုၤလၢအယံၤဒီးတၢ်ဆါတၢ်မူၤတၢ်ဘျး
- လူၤပိၣ်ထွဲဒၣ် HIPAA အတၢ်ယုထီၣ်ခဲလၢဂံၢ်

လၢတၢ်ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဝဲဒၣ်တၢ်သိၣ်လိၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဂီၢ်, နပုၤသဘျုးပုၤအိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ကဘဉ်အိၣ်ဒီး

- တၢ်ကူၢ်သုအလံာ်အုၣ်သးဒ်အမုၢ်, သးဂ့ၢ်ဝီပီညါ, ပုၤဂ့ၢ်ဝီအတၢ်ဖဲတၢ်မၤ, စဲအုၣ်တၢ်ယုထံၣ်သုၣ်ညါပုၤကညီအပၣ်သုၣ်ပၣ်သးယ ပုၤကညီအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသုၣ်တဖၣ်, တၢ်ကူၣ်သု, ဒီးတၢ်လၢအဘဉ်ထွဲဒီးတၢ်မၤအဂ့ၢ်အဂ့ၢ်
- အိၣ်ဒီးတၢ်လဲၤဒီဖျါဂ့ၢ်ဂ့ၢ်ဘဉ် (၄)န့ၣ် (မ့) အါန့ၢ် (၄)န့ၣ်လၢတၢ်ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဝဲဒၣ်တၢ်သိၣ်လိၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသုၣ်တဖၣ်လၢပုၤကညီအဂီၢ်ယုဒီး တၢ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ပုၤက့ၢ်ဂီၤတလၢပုၤသုၣ်တဖၣ်(မ့) တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအတၢ်သိၣ်လိၤလၢဘဉ်သးဒီးတၢ်ကွဲးလံာ်,ဒီးတၢ်ထၢဖျိနီၤဖးဝဲဒၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤ
- အိၣ်ဒီးတၢ်လဲၤဒီဖျါ (၄)န့ၣ်ဆူအဖီဒိၣ်လၢတၢ်မၤစၢၤဝဲဒၣ်ပုၤတဂၤဂၤယုဒီးတၢ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ပုၤက့ၢ်ဂီၤတပုၤဘဉ်သုၣ်တဖၣ်
- တၢ်လဲၤဒီဖျါဒီး တၢ်ကူၢ်သုအတၢ်ပၢ်ဖျိသးသုၣ်တဖၣ်ဒ်လၢထးန့ၢ် ကဘဉ်အိၣ်ဝဲဒၣ် (၄)န့ၣ်ဆူအဖီဒိၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ကဆိၣ်ထွဲန့ၢ်အဂီၢ်န့ၢ်,

- နပုၤသဘျုးပုၤအိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်န့ၢ်ကဘဉ်ပၣ်ဝဲသိလုၣ်အလံာ်အုၣ်ကီးသး ဝဲလီၢ်ကဝီၤအတၢ်ဘျုးယုထီၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ.
- တဘဉ်အိၣ်ဒီးသိလုၣ်အလံာ်အုၣ်သးလၢဘဉ်တၢ်ဟံးန့ၢ်အီးလၢပုၤကွဲၣ် (၃)န့ၣ်အဂီၢ်ပုၤန့ၢ်ဘဉ်
- ကဘဉ်သူဝဲဒၣ် အကစၢ်သိလုၣ်အလံာ်အုၣ်သးလၢတၢ်ဆိၣ်ဆူပုၤအလီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဝဲဒၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတခါလၢအလိၣ်ဒီး EWအဂီၢ်, နပုၤသဘျုးပုၤအိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်န့ၢ်

- ကဘဉ်န့ၢ်ပၢ်ဝဲဒၣ် EWအတၢ်လိၣ်ဘဉ်သုၣ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဒိတၢ်သွဲအဂ့ၢ် Independent Provider Toolkit ပၣ်ဖျါဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ.
- ကဘဉ်အိၣ်ဒီး လိာ်ဆဲ (Phone)လၢအသူဝဲဒၣ် EW အလံာ်ကွဲးသိးအကွဲၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤလၢလိးယံၤအတၢ်လဲၤတၢ်အပူၤ Electronic ကသုအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ကဘဉ်ပုၤလၢအသူ Computer ဒ်သိးဟ့ၣ်တၢ်ဒိတၢ်သွဲလၢ Computer ကသုအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အဘျုးအဖျိၣ်သုၣ်တဖၣ်ဒီးတၢ်လီၤဘဉ်ယိၣ်သုၣ်တဖၣ်လၢနဒီးန့ၢ်ဘဉ်အီၤသုဖဲန့ၣ်ဂီၢ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်သကိး (မ့) နဟံၣ်ဖိယိၣ်ဖိအခါ

တၢ်အဘျုးအဖျိၣ်တဖၣ်	တၢ်လီၤဘဉ်ယိၣ်သုၣ်တဖၣ်
ညီဒိၣ်ဝဲလၢတၢ်ယုန့ၢ်ပုၤကညီတဂၤဂၤ	ကတီဒိၣ်ဝဲလၢနကတူၤထီၣ်အီၤ
ပုၤတဂၤန့ၢ်သုၣ်ညါပၣ်စၢၤန့ၢ်	ကတီဒိၣ်ဝဲလၢနကပံာ်ထံနီၤဖးအီးဒီးတီၢ်ဖျါထီၣ်အတၢ်မၤတရီတပါတၢ် (မ့) တၢ်ညီကွဲၢ်တၢ်
ပုၤတဂၤန့ၢ်သုၣ်ညါဝဲဒၣ်န့ၢ်တၢ်ဘဉ်သးဒီးတဘဉ်သးသုၣ်တဖၣ်	အကြးအိၣ်ဒီးတၢ်ဘဉ်ဒိလၢနီၢ်ကစၢ်တၢ်ရဲၣ်လိၤမုၢ်လိၤအဂီၢ်

ယကွဲၢ်ယုထံၣ်န့ၢ်သဘျုးပုၤမၤစၢၤတၢ်ကသုဒ်လဲၣ်

ပုၤတဂၤလၢအကဲန့ၢ်န့ၢ်ပုၤသဘျုးပုၤအိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ကသုအဂီၢ်န့ၢ်န့ၢ်ကသုညါအီၤအခါဖဲလဲၣ်, နကကွဲၢ်အီၤဒ်လဲၣ်န့ၢ်ဘဉ်သုၣ်သုၣ်န့ၢ်ညါအီၤတသုဘဉ် န့ၣ်လီၤ.နဘဉ်စးထီၣ်အီၤဒီး လီၢ်ကဝီၤအတၢ်မၤစၢၤ နၤအဒူၢ်အထၢသုၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကတီၤသကိးတၢ်ဒီးလီၢ်ကဝီၤက့ၢ်သုၣ်တဖၣ်ဒ် အမုၢ်ဒိလုၣ်ကျိၣ်(မ့)ပတီၢ် ထီတၢ်ကူၢ်သုအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ သုၣ်တဖၣ် တက့ၢ်. နယဟံးစုန့ၢ်ကျဲၤဆူတၢ်မၤစၢၤအဒိၣ်သယာ်သုၣ်တဖၣ် လၢပုၤတဂၤ အပူၤသုဝဲန့ၣ်လီၤ. နသူဝဲဒၣ်လီၢ်ကဝီၤ အဒိၣ်သယာ်သုန့ၣ်လီၤ.

- နံၣ်တြါစကၢ အဒိၣ်သယာ်သုၣ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ဖဲတၢ်မၤအကျဲၤမၤပုၤမၤလၢအဘဉ်သးဒီးတၢ်ဆူဒိတၢ်ဆူညါတတီၢ် (NRRS) န့ၢ်မုၢ်ဝဲ ခၢၣ်စးကရၢတဖၣ်အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤ လၢအဘဉ်တၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤပၣ်အီၤ ဒီး တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပုၤအိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- [Nebraska 211](#) ပၢ်လီၤန့ၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤလၢအဘဉ်ထွဲဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ဆူ ဒီး ခၢၣ်စးကရၢလၢအဘဉ်သးတၢ် မၤစၢၤပုၤကညီဒီးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ အပုၤအိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်သုၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

နယုထၢပၣ်ဖျါထီၣ်အီၤလၢလီၢ်ကဝီၤအလံာ်ပၢ်ဖျါတၢ်အပူၤ, တၢ်မၤအ websiteပုၤ, (မ့) help-wante sitesပုၤသုန့ၣ်လီၤ.အဒိ, တၢ်ကွဲၢ်ယုဝဲဒၣ် ပုၤလၢအတအိၣ်မိၣ်ဘဉ် ဒ်သိးအကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဝဲဒၣ်တၢ်ဖဲတၢ်မၤအပူၤ ပုၤတဂၤအတၢ်အိၣ်ဘျးအိၣ်သါအဂ့ၢ်ယုဒီး ပုၤက့ၢ်ဂီၤတလၢပုၤဘဉ်လၢအအိၣ်လၢ အဝဲအဟံၣ်ဖိယိၣ်ဖိအပူၤတလၢတၢ်န့ၣ်လီၤ. ဆဲးကျိး Sue လၢလီၤတံစိ အနီၢ်ဂံၢ်တဖျါအံၤ - ၁၂၃-၅၅၅-၄၅၆၇ တၢ်ကွဲၢ်ယုဝဲဒၣ် ပုၤလၢအတအိၣ်မိၣ်ဘဉ် ဒ်သိးအကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဝဲဒၣ် ပုၤတဂၤအတၢ်အိၣ်ဘျးအိၣ်သါအဂ့ၢ်ယုဒီး ပုၤက့ၢ် ဂီၤတလၢပုၤဘဉ်လၢ အအိၣ်လၢအဝဲ အဟံၣ်ဖိယိၣ်ဖိအပူၤ တလၢတၢ်န့ၣ်လီၤ. ဆဲးကျိး လၢလီၤတံစိအနီၢ်ဂံၢ်တဖျါဖဲ ၅ န့ၣ်ရံၣ် ဒီး

ဖဲနကမတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်သံဒီးတၢ်လီၤတပူၤတပူၤတပူၤန့ၣ်လိာ်ဘၣ်လၢနသကိး, နဟံၣ်ဖိဃီဖိ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဖဲတၢ်မၤမူဒါခိၣ်လဲၤဟံၣ်ထွဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤကမ့ၢ်တၢ်လၢအပူၤဖျးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိာ်ဘၣ်ဘီဒီးပွဲၤဒီး တၢ်မုာ်သ့ၣ် မုာ်သးန့ၣ်လီၤ. ဖဲနအိၣ်ဒီးပုၤအဂၤတဂၤလၢအဟံၣ်န့ၣ်ဒီး ကဟ့ၣ်န့ၣ်တၢ်ဘၣ်ထွဲခါလိာ်အသးယၢ်ခီၣ်ခီ ဘၣ်သး ဒီးန့ၣ်ဒီးပုၤလၢအမၤစၢၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအဟံၣ်န့ၣ် ကဟ့ၣ်ကူၣ်န့ၣ်လၢတၢ်ဘၣ်ထွဲဒီး ပုၤလၢအဘၣ်လိာ် အသးဒီးန့ၣ်လီၤ.

မၤလီၤတၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်ဒီးတၢ်လီၤလၢနကထံၣ်လိာ်သံကွၢ်သံဒီး တၢ်ဒီးစံၣ်ညီၣ်ဟံၣ်လီၤတၢ်မၤဘၣ်ထွဲလိာ် သး ဖဲနဒီးသဘျုးပုၤဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ် တချးတဒးလၢ ကထံၣ်လိာ်သးဒီးန့ၣ်တက့ၢ်. ဖဲနရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤတၢ် ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်သံဒီးတၢ်ဒီး သဘျုးပုၤဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်အါန့ၣ်တဂၤန့ၣ် ဟံးန့ၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်အလၢအပူၤ လၢပုၤတဂၤဘၣ်တဂၤအဂီၢ် ဒ်သိးနကကွဲးနီၣ်အဂ့ၢ်အကျဲၤဒီးဆိကမိၣ်နီၤဖးတၢ်လၢနန့ၣ်ဟ့ၣ်ဒီးထံၣ်ညါတဖၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်. ဟံးန့ၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢလၢပုၤပုၤဒီးသးကျဲၤဒ်အဂ့ၢ်တက့ၢ်.

ကတံာ်ကတီၢ်ဟံၣ်လၢတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်သံဒီးတၢ်အဂီၢ်

ကတံာ်ကတီၢ်တၢ်သံကွၢ်အစရိဘၣ်ထွဲဒီးပုၤတဂၤအတၢ်စံၣ်စိၤဂီၢ်ထံးဒီးအတၢ်လဲၤခီဖျိတက့ၢ်. တၢ်သံကွၢ် တဖၣ် ကဘၣ်ဘၣ်လိာ်သး, လီၤပလိာ်အသးဒီးတၢ်ဖဲတၢ်မၤလီၤ. ကွၢ်ကဒါကွၢ်တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်ဒီး သဘျုးပုၤဆီၣ် ထွဲမၤစၢၤတၢ်လၢတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်သံဒီးတၢ်အဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်. တဲဘၣ်ပုၤလၢကဟံၣ်န့ၣ် ဒ်သိးကကွဲးနီၣ်စၢၤန့ၣ် တၢ်စံးဆၢလၢ ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးအကီၢ်အစီ ဒ်သိးနကကွဲးနီၣ်အဂ့ၢ်အကျဲၤအတၢ်စံးဆၢတဖၣ်ကသ့အဂီၢ်တက့ၢ်. နမ့ၢ်ထံၣ် လိာ်သံကွၢ်တၢ်ဒီးပုၤအါန့ၣ်တဂၤဒီးတၢ်ကီၤလၢနကသ့ၣ်နီၣ်အတၢ်စံးဆၢတဖၣ်လီၤ.

တၢ်သံကွၢ်လၢအဘၣ်တၢ်သံကွၢ်ညီၣ်န့ၣ်တဖၣ်

- နမၤတၢ်တၢ်မၤမူဒါတဖၣ်လဲၣ်.
- တၢ်မၤလၢနမၤတၢ်ကဲထီၣ်တၢ်မၤစၢၤဒ်သိးနကမၤတၢ်မၤအံၤဒ်လဲၣ်
- နအိၣ်ဒီးတၢ်လဲၤခီဖျိဘၣ်သးဒီးတၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲပုၤကွၢ်ဂီၢ်တဂ့ၢ်, ကွဲးကွဲးသ့ၣ်တဖၣ်ခါ
- နအိၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးတၢ်လဲၤခီဖျိအဂ့ၢ်အဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ ပုၤကွၢ်ဂီၢ်တဂ့ၢ်ကွဲးကွဲးသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိးမုာ်သး မၤကလီ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤလီၤဟံးန့ၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ လၢတၢ်ကတံာ်ကတီၢ်သးလၢတၢ်မၤအံၤအဂီၢ်ခါ
- နအိၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်အုၣ်ကီၤဘၣ်ထွဲဒီး CPR ဒီးတၢ်မၤစၢၤဆိ, ဂ့ၢ်ဂီၤအူတၢ်ကူၤစါယါဘျါဆိခါ
- နန့ၣ်ပၢ်လၢတၢ်မၤတရီတပါ, တၢ်တဟံၣ်သ့ၣ်ညါဒီးတၢ်သ့ဒီသဒါတၢ်တီၣ်တူၢ်အိၣ်ကလီ တၢ်ယုတၢ်ဘျးလၢပုၤဂၤ အဖီခိၣ် ဒီး တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါကွၢ်ဒ်လဲၣ်
- နအိၣ်ဒီးတၢ်သံကွၢ်တမံၤမံၤဘၣ်သးဒီးတၢ်မၤမူဒါသ့ၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤတဖၣ်အိၣ်ခါ
- တၢ်သမံသမိးမ့ၢ်ဂ့ၢ် တၢ်မုာ်လၢလၢနကွၢ်ဆၢၣ်မံၤတသ့ မ့တမ့ၢ် တၢ်လိာ်ဘၣ်အိၣ်တမံၤမံၤခါ
- နကမၤဘၣ်လိာ်ကွၢ်တၢ်ကီၤတၢ်ခဲတဖၣ်ဒီးတၢ်တဘၣ်လိာ်ဘၣ်စးတဖၣ်ဒ်လဲၣ်
- နအိၣ်ဒီးတၢ်ဆၢကတီၢ်ဖဲနတမၤပုၤတၢ်မၤလၢနရဲၣ်ကျဲၤဟံၣ် မ့တမ့ၢ် နစံးခဲလၢတၢ်မၤအိၣ်ခါ
 - မ့ၢ်အိၣ်ဒီးတဲဘၣ်လၢဘၣ်မနုၤနတလဲၤတၢ်မၤအဂ့ၢ်
 - နဒုးသ့ၣ်ညါ နတၢ်မၤအိၣ် ဒ်လဲၣ်
- နအိၣ်ဒီးတၢ်လဲၤတၢ်ကွၢ်အကျဲၤအကွၢ်လၢတၢ်န့ၣ်အီၤသ့ ဒ်သိးနကလဲၤတၢ်မၤအိၣ်ခါ. ပုၤမၤစၢၤနကလဲၤနီၣ်န့ၣ် နၤသိလ့ၣ်အိၣ်ခါ. တဲဖျါထီၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးတက့ၢ်.
- ဘၣ်မနုၤနအိၣ်ဒီးကဲထီၣ်ပုၤမၤစၢၤယၤလဲၣ်.
- နတၢ်မၤအဂၤအိၣ်ခါ. နမ့ၢ်ပုၤသဘျုးလၢအမၤစၢၤပုၤဂၤခါ.

တၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်သံဒီးအကတီၢ်

နကဘၣ်ကဲခိၣ်ကဲန့ၣ်လၢတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်သံဒီးအကတီၢ်လီၤ. ပုၤမၤတၢ်တဂၤ ပတံထီၣ်ဒ်သိးကမၤတၢ် လၢနဂီၢ်လီၤ. နကအိၣ်ဒီးဟံၣ်ဖိဃီဖိ, တံၤသကိး, မ့တမ့ၢ်တၢ်ဖဲတၢ်မၤမူဒါခိၣ်ဒ်သိးကကွၢ်ထံကွၢ်ဆး, မၤစၢၤန့ၣ် မ့တမ့ၢ် ဟ့ၣ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤအဂီၢ်လီၤ.

စးထီၣ်တၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်သံဒီးတၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဟံၣ်ဖျါတၢ်လီၤတၢ်လၢ, တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဒီးမူဒါတဖၣ်တက့ၢ်. ဒုးသ့ၣ်ညါတၢ်ကွဲးဘၣ်သးဒီးတၢ်ဖဲတၢ်မၤမူဒါဆူပုၤလၢအဟံၣ်ဒီးတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်သံဒီးတၢ်တက့ၢ်. တဲဘၣ်တၢ်ဖဲ တၢ်မၤဘၣ်ထွဲဒီးနီၣ်ခိၣ်ခီ ဒ်နလိာ်ဘၣ်အသိးတက့ၢ်. အဒိ, ဒ်တၢ်စံးအတၢ်စိာ်တၢ်ယၢ. ကွၢ်ကဒါကွၢ် နတၢ်မိၣ်န့ၣ်သး လီၤလၢတၢ်ထီၣ်တၢ်မၤအဂီၢ်ဒီးတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢပုၤကဟံၣ်တုၤအဂီၢ်တက့ၢ်. တဲန့ၣ်ပၢ်ဆိပုၤမၤစၢၤန့ၣ်တဂၤ ဒ်သိးက တဲဆိဟံၣ်န့ၣ်ဖဲဆူဆိကတီၢ်ဒီးဖဲတၢ်ဂ့ၢ်အဂ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်အခါ ဒီးဟံၣ်ထီၣ်တၢ်မၤတကဲဘၣ်အကတီၢ်တက့ၢ်. သံကွၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ် ဖဲပုၤဟံၣ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်သံဒီးတဂၤသးအိၣ်မၤတၢ်အကတီၢ်တက့ၢ်, မ့ၢ်သမၤနတၢ်သံကွၢ် ဒီးစံးဘျးအဲသ့ၣ်ဒီးမၤကတၢ်တၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်သံဒီးတၢ်အကတီၢ်တက့ၢ်. သံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်လၢနကတံာ်ကတီၢ်ဟံၣ်တဖၣ်တက့ၢ်. နၤဒီးပုၤမၤစၢၤန့ၣ်, လိာ်ကွဲးနီၣ်တၢ်စံးဆၢတဖၣ်လီၤ. ခါဆူညါ တၢ်အံၤကကဲထီၣ်တၢ်မၤစၢၤ ဖဲတၢ်သမံသမိးကတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်သံဒီးအံၤအခါန့ၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်ဝံၤအလီၤခံန့ၣ်, ဃုာ်ဘၣ်တၢ်ကွဲးလၢဟံၣ်ဖျါထီၣ်ပုၤတၢ်အံၤ အသကံာ်ပဝဲ, တၢ်သ့တၢ် ဘၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤတၢ်လၢအသ့ၣ်ညါအီၤဂ့ၤအတၢ်ကွဲးနီၣ်အဖျၢ်ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်မၤလၢအမၤတၢ်ဝဲလၢအပူၤကွံာ် တက့ၢ်.

တၢ်သံကွၢ်လၢကြးဟးဆွဲး ဒီးတၢ်လၢပဃုထၢတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်အံၤအလီၤဒီးကြးသံကွၢ်တဖၣ်

န့တဘၣ်သံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်လၢ ဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ကွၢ်မိၣ်တၢ်ဒီး တၢ်ကွၢ်တလီၤတၢ် မ့တမ့ၢ် အတၢ်ကြး တဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်.

- ပုၤကလုာ်, ထံဖိကီၢ်ဖိ အခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိ/ တၢ်ကံထီၣ်ထံဖိကီၢ်ဖိ
 - သံကွၢ်တဂ့ၤ - နမ့ၢ်ထံဖိကီၢ်ဖိတဂၤ. နနီၣ်ကစၢ်မ့တမ့ၢ် နမိန့ၣ်အိၣ်ဖျါထီၣ်ဖဲလဲၣ်. နကျိၣ်နကျိၣ် မ့ၢ်မန့ၣ်လဲၣ်.
- လၢအလီၤန့ၣ်သံကွၢ်ဘၣ် - နမ့ၢ်ပုၤတၢ်လၢန့ၢ်ဖိန့ၢ်ကမိၤလၢကမၤတၢ်လၢကီၢ်အမဲၤရကၤ. နတၢ်ကျိၣ်လၢယသ့ အီၤခဲအံၤ သ့ဘျုးဒီးဂ့ၤဂ့ၤ.
- သးအနီၣ်အလါ
 - သံကွၢ်တဂ့ၤ - နသးအိၣ်ပုၤန့ၣ်လဲၣ်. တဲဘၣ်န့ၣ်အိၣ်ဖျါထီၣ်မ့ၢ်န့ၣ်တက့ၢ်. နဖျါထီၣ်တီၤထီၣ်မ့တမ့ၢ် ခိလုၢ်ကိၢ် အခါဖဲလဲၣ်.
 - လၢအလီၤန့ၣ်သံကွၢ်ဘၣ် - နသးအိၣ် (၁၉) နံၣ်ခါ မ့တမ့ၢ် (၁၉) နံၣ်အဖိခိၣ်ခါ. သဘျုးပုၤမၤစၢၤတၢ်အသး အနီၣ်အလါ အစ့ၤကတၢ် ကဘၣ်မ့ၢ် (၁၉) နံၣ်လီၤ.

တၢ်ဆိဟံၣ်ဆိဟံၣ်/ ဟံၣ်ဖိဟံၣ်တၢ်အိၣ်သး

- သံကွၢ်တဂ့ၤ - နဒီးတုၤဒီးဖျါန့ၣ်သးဝံၤလဲၣ်. နအိၣ်နဆိဒီးမတၢ်လဲၣ်. နတီၢ်ဟံၣ်လၢနကသ့ၣ်ထီၣ်ဟံၣ်ဟံၣ်. နဖိအိၣ်ပုၤဂဲၤလဲၣ်. နရဲၣ်လီၤကတံာ်ကတီၤတၢ်လၢတၢ်ကွၢ်ထွဲကဟ့ၣ်ယာ်ဖိလဲၣ်အဂီၢ်ဒိလဲၣ်.
- လၢအလီၤန့ၣ်သံကွၢ်ဘၣ် - တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢတၢ်ရဲၣ်လီၤလၢ တၢ်ဖဲတၢ်မၤအံၤအဂီၢ်န့ၣ် ဆီတလဲအသးသ့ဒီး တနွံဘၣ်တနွံန့ၣ်တမ့ၢ်ကဒိသိးလိာ်အသးဘၣ်. နသးဆူၣ်လၢနကမၤတၢ်လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ဆီတလဲသးအိၣ်ဝဲ အဖိ ခိၣ်စ့ၢ်ကီးခါ. တူၢ်လိာ်အာၣ်လီၤလၢ ဂ့ၤသံကွၢ်ဒိသိးအံၤ ဖဲဒဲၣ်လၢ ပုၤပတံထီၣ်တၢ်ကးဂၤဒဲးဘၣ်တၢ်သံကွၢ်ဒိသိးအံၤ န့ၣ်လီၤ.
- နီၣ်ကစၢ်အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ
 - သံကွၢ်တဂ့ၤ - နခိၣ်ထီထဲလဲၣ်. နနီၣ်ကစၢ်ယၢထဲလဲၣ်.
 - လၢအလီၤန့ၣ်သံကွၢ်ဘၣ် - မ့ၢ်နစိာ်တၢ်ယၢ(ထဲအံၤ...)န့ၢ်ခါ. မ့ၢ်နမၤစၢၤ ဖဲတၢ်သုးကွံာ်ဆီတလဲ လီၤဆူၣ်နီၤပုၤ (မ့ တမ့ၢ်)ခးလုၢ်သ့စ့ၢ်ကီးခါ.
- တၢ်ဟူးဂၢးမၤတသ့ဂ့ၤ
 - သံကွၢ်တဂ့ၤ - နအိၣ်ဒီးနီၣ်ဒီးသးတၢ်တဆူၣ်တချ့တမံၤမံၤ မ့တမ့ၢ် မ့ၢ်တၢ်ဆူးတၢ်ဆါလၢအကဲထီၣ် သးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ကိာ်ဘၣ်ဃးကသံၣ်ဖိၣ်ကသီဖိၣ်လၢတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အဂီၢ်ဒီးကူၤတသ့အိၣ်တမံၤမံၤခါ. နတၢ်ကွဲး နီၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်ကူၤမၤယါဘျုးသးအိၣ်တမံၤမံၤခါ. နဟံၣ်ဖိဟံၣ်ဖိအတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တၢ်အိၣ်သးမ့ၢ်ဒိလဲၣ်.
 - လၢအလီၤန့ၣ်သံကွၢ်ဘၣ် - မ့ၢ်နရဲၣ်ကျဲၤမ့ၢ်ပုၤ တၢ်ဖဲတၢ်မၤအမူၤဒါလၢအလီၤဘၣ်န့ၣ်ကကဲခါ. တၢ်သံကွၢ်အံၤန့ၣ်သံ ကွၢ်အီၤသ့ ဖဲနဟံၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်လိာ်ဘၣ်ဃးတၢ်ဖဲတၢ်မၤအံၤ လီၤတၢ်လီၤဆဲးဝံၤအခါန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါဘၣ်ဃးတၢ်ဖိၣ်ဃာ်စၢၤဃာ်
 - သံကွၢ်တဂ့ၤ - မ့ၢ်နဘၣ်တၢ်ဖိၣ်ဃာ်စၢၤဃာ်န့ၣ်တဘျီဘျီခါ.

တလိာ်န့ၣ်သ့တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါ ဘၣ်ဃးတၢ်ဖိၣ် ဃာ်စၢၤဃာ်န့ၣ်ဘၣ်. ဖဲတၢ်ဆဲးလီၤမံၤလၢကီၢ်စၢၤဖိၣ် တၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤပုၤလၢအလိာ်ဘၣ်စ့ၤစၢၤတၢ်တဖၣ် အကတီၢ် န့ၣ် တၢ်ကွၢ်ထံသမံသမိး ပဒိၣ်အစရီၤလၢဘၣ်ဃး ပုၤမၤတတီၢ်တကြိၢ်တၢ်, ပုၤသ့ကမၣ်တၢ်, ပုၤတဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ် ကွၢ်ထွဲဒီးတၢ်ဟံၣ်မၤအီၤတဖၣ် ဃုာ်ဒီး တၢ်ကွဲးနီၣ်ဘၣ်ဃးပုၤမၤကမၣ်သဲစး တဖၣ်ဝံၤလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

တဘၣ်ဟ့ၣ်တၢ်အာၣ်လီၤလၢနကဒီးလဲဒီးဟ့ၣ်တၢ်မၤဆူၣ်ပုၤလၢ ဖျါလၢမၤဝဲသဘျုးပုၤမၤစၢၤတၢ်ကသ့တ ဂၤန့ၣ်တဂ့ၤ. တချးတၢ်ဆဲးလီၤမံၤအကျိၤအကျဲၤဝံၤဘၣ်န့ၣ် တၢ်ဆၢတံာ်လီၤခံကတၢ်တဘျီန့ၣ် တၢ်မၤအီၤတသ့ ဘၣ်. နဘၣ်တဲသ့ၣ်ညါ ပုၤတၢ်လၢန့ၣ်လၢ တချးတၢ်မၤဝဲတၢ်ဆဲးလီၤမံၤဘၣ်ဃးပုၤမၤစၢၤတၢ်တဝံၤဒဲးဘၣ် ဒီး တချးတၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမိၤလၢကမၤတၢ်ဘၣ်န့ၣ် DD တၢ်ဟ့ၣ်လီၤကွံာ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်န့ၣ် တၢ်မၤန့ၢ်အီၤတသ့ဘၣ် တက့ၢ်.

တၢ်ကွၢ်ထံသမံသမိးက့ၤတၢ်တၢ်ကွဲးလၢဟံၣ်ဖျါထီၣ်နီၣ်ကစၢ်အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ

ဖဲတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်ဝံၤအလီၤခံန့ၣ်, ကွၢ်ထံသမံသမိးက့ၤတၢ်တၢ်ကွဲးလၢဟံၣ်ဖျါထီၣ် ပုၤတၢ်လၢအံၤအတၢ် ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်တက့ၢ်. နကကမၤကမၣ်ဘၣ် နသးဘၣ်ဃးတၢ်လၢနမၤလိဒီးန့ၢ်တဖၣ်လီၤ.

- တၢ်လၢနသံကွၢ်တၢ်မၤကစၢ်လၢအပူၤကွံာ်တဖၣ်သ့ - မ့ၢ်နကဒီးလဲဒီးဟ့ၣ်တၢ်မၤဆူၣ်ပုၤတၢ်လၢအံၤအသီတဘျီခါ. ပုၤတၢ်လၢန့ၣ် မ့ၢ်န့ၣ်ဝဲဒီးဒီးသန့ၤအသးသ့ဝဲခါ. မ့ၢ်ပုၤတၢ်လၢန့ၣ်မၤတၢ်လၢအဆၢကတီၢ်ဘၣ်ဘၣ်ဒီး ဘၣ်တၢ်သန့ၤ သးလၢအီၤသ့လၢကမၤဝဲတၢ်မၤတဖၣ်ခါ. လၢတၢ်လိာ်အဖိခိၣ် ပုၤတၢ်လၢအံၤ မ့ၢ်လဲလိာ်အတၢ်ဟံၣ်သးသ့ညါညါလၢ တၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤအစရီၤဒီးမူဒါအဖိခိၣ်ခါ. လၢနီၣ်ထီၣ် ၁ တုၤ ၁၀ န့ၣ် မ့ၢ်နကဟံၣ်နီၣ်န့ၣ်တၢ်န့ၣ်ဘၣ် ပုၤတၢ်လၢအံၤ အပတီၢ်ထဲလဲၣ်.
- တၢ်လၢနသံကွၢ်ပုၤလၢအကွဲးန့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ်ဟံၣ်ဖျါပုၤတၢ်လၢအဂ့ၢ်သ့ - မ့ၢ်နသ့ၣ်ညါတ့ၢ်ပုၤတၢ်လၢအံၤ ယံာ်ထဲလဲၣ်လဲလဲၣ်. နဘၣ်ထွဲဘၣ်ဒီး ပုၤတၢ်လၢအံၤ ဒဲလဲၣ်. မ့ၢ်နပုၤလၢအံၤဘၣ်လၢပုၤတၢ်လၢအံၤအိၣ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢအလိာ်လၢကမၤတၢ်မၤအဝဲအံၤန့ၣ်ခါ.

တၢ်ဆၢတၢ်

တဘဉ်န့ၢ်န့ၢ်တၢ်သ့ၣ်ညါဒီးဆၢတၢ်တၢ်ဒ်နကလၢၣ်ဘဉ်အသိးတဂ့ၤ. တဘဉ်ယုထၢပုၤလၢအဖျါကီၤခဲဘဉ် နၤလၢကရူၤလိာ်မၤတၢ်အဂီၢ်တဂ့ၤ. ဒ်နပလၢၣ်ဘဉ်အသိး န့ၢ်ဆိမိၣ်ပုၤတဂၤဂၤန့ၢ် တမ့ၢ်ပုၤလၢနဂ့ၤမၤသကိးတၢ်ဒီး အိၤဒီးဘဉ်သ့ၣ်ညါ ကကဲထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ပီၤအဂ့ၤတဖၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

ဘဉ်သ့ၣ်ညါ နကဘဉ်ဒီးလဲ သဘျုပုၤမၤစၢၤတၢ်အါန့ၢ်တဂၤလီၤ. နဘဉ်ဒုးသ့ၣ်ညါသဘျုပုၤမၤစၢၤတၢ် တဂၤစ့ၢ်စ့ၢ်ဘဉ်ဃးနတၢ်ဆၢမုၢ်လၢ လၢတၢ်မၤအဖီခိၣ်ဒီး တၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤအစၢၣ်အဂ့ၢ်န့ၢ် ဖျါဖျါလီၤ. ဘဉ်တ ဘဉ်နကအဲၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါဟံၣ်ပနီၣ်သဘျုပုၤမၤစၢၤတၢ်ခၢၣ်စးလၢကမၤပုၤပုၤဂၤအလီၤလီၤ. သံကွၢ်ဘဉ်သဘျုပုၤမၤ စၢၤတၢ်မ့ၢ်အသးဆူၣ်မၤတၢ်ဖဲဘဉ်တၢ်ကိးတဘျီလၢလံာ်မ့ၢ်တမ့ၢ်ဖဲဂ့ၢ်အူၤတၢ်ဂ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်အခါခါန့ၢ်တက့ၢ်. ဒ်သိးန တၢ်ဆၢကတီၢ်ကလၢၣ်စုၤလၢနကယုသဘျုပုၤမၤစၢၤတၢ်အဂၤအဂီၢ်န့ၢ် တဘဉ်ဒုးဟးသဘျုကွၢ် သဘျုပုၤမၤစၢၤ တၢ်လၢအဂ့ၤန့ၢ်တဂ့ၤ.

ဖဲနစးထီၣ်မၤတၢ်ဒီးသဘျုပုၤမၤစၢၤတၢ်အသိးန့ၢ် မၤလီၤတၢ်နတၢ်တီၢ်ကျဲၤဟံၣ်အဂၤလၢအလီၤ တချးလၢ နန့ၢ်န့ၢ်ဘဉ်အဝဲန့ၢ်တက့ၢ်. ဒ်အလုၢ်အလၢအိၣ်ဝဲအသိးန့ၢ်တၢ်ဆိတလဲအိၣ်ဘဉ်.

တဘဉ်သးဟးဂီၤဖဲသဘျုပုၤမၤစၢၤတၢ်အသိးလၢနယုထၢတမ့ၢ်ပုၤအဂ့ၤကတၢ်လၢအဘဉ်လိာ်ဖိးဒုဒီးတၢ်မၤန့ၢ်တဂ့ၤ. နဘဉ်န့ၢ်န့ၢ်သဘျုပုၤမၤစၢၤတၢ်ဒီးအိၣ်မုၢ်အိၣ်ခုၣ်လီၤ. ဘဉ်တဘဉ်နကဘဉ်ကျဲးစးယုထံၣ်သဘျု ပုၤမၤစၢၤတၢ်အါဂၤလၢအတဒ်သိးလိာ်အသး တချးလၢနထံၣ်န့ၢ် ပုၤလၢအကၢၣ်အဘဉ်ကတၢ်န့ၢ်လီၤ. နကထံၣ် ဘဉ်သဘျုပုၤမၤစၢၤတၢ်လၢအကၢၣ်အဘဉ်သပုၤကတၢ်လီၤ.

မ့ၢ်ယကဒီးန့ၢ်ဘဉ်သဘျုပုၤမၤစၢၤတၢ်တူၢ်လိာ်အါန့ၢ်လီၤလၢကစးထီၣ်မၤတၢ်ဒ်လဲၣ်

ဖဲနအဲၣ်ဒီးဒီးလဲန့ၢ်ပုၤတဂၤန့ၢ်, ဒုးသ့ၣ်ညါအိၤလၢနကဆဲးကျိးအိၤတက့ၢ်. သံကွၢ်မ့ၢ်စးထီၣ်မၤတၢ်ကသုအ ခါဖဲလဲၣ်တက့ၢ်. တဲဘဉ်ပုၤတဂၤန့ၢ်လၢ, မ့ၢ်ဘဉ်တၢ်ယုထၢအိၤဒီး, နကသ့ၣ်ဆၢဖးကတီၢ်လၢကမၤဝဲၤ လိာ်လိာ်တၢ် ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါတဖၣ်, တၢ်သမံသမိးအဂီၢ်အထံး, ဒီး သဘျုပုၤမၤစၢၤတၢ်အတၢ်အါန့ၢ်လီၤအိၤလီၤအဂီၢ်တက့ၢ်. နSC ကမၤစၢၤန့ၢ်ဘဉ်ဃးလိာ်လိာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါတဖၣ်လီၤ.

တဲဘဉ်န SC လၢနအဲၣ်ဒီးဒီးလဲ သဘျုပုၤမၤစၢၤတၢ်တက့ၢ်. န SC ကမၤစၢၤန့ၢ်ဒီးပုၤမၤစၢၤတၢ်တဂၤန့ၢ် ဒ်အကျိၤအကျဲအိၣ်အသိးလီၤ. န DDD ကမၤစၢၤဒီးဒုးန့ၢ်ပုၤ နဒီးသဘျုပုၤမၤစၢၤတၢ် လၢတၢ်ဒီးလဲအကျိၤအကျဲ ယံာ်ဝဲသ့ထဲလဲၣ်န့ၢ်လီၤ. နကဘဉ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကူၣ်ကျဲၤ ဒ်သိးနကဒီးန့ၢ်တၢ်လၢနလိာ်ဘဉ်တဖၣ် ပၢၤလၢသဘျုပုၤမၤ စၢၤတၢ်စးထီၣ်မၤတၢ်န့ၢ်လီၤ.

ဖဲနပုၤမၤစၢၤတၢ်တဆဲးလီၤအမံၤ လၢကစးထီၣ်မၤတၢ်ဒီးဘဉ်န့ၢ် န SC ကဟ့ၣ်န့ၢ်သဘျုပုၤမၤစၢၤတၢ်အ တၢ်ဆဲးလီၤမံၤလိာ်လိာ် အဒါန့ၢ်လီၤ. နဘဉ် ဟ့ၣ်လိာ်လိာ်အဒါန့ၢ်ဆူ ပုၤလၢအကကဲထီၣ်သ့ၣ်ညါ နသဘျုပုၤမၤစၢၤ တၢ်တဂၤအိၣ်န့ၢ်လီၤ. နသဘျုပုၤမၤစၢၤတၢ် ကဘဉ်မၤပုၤ က့ၤတၢ်ဆဲးလီၤမံၤအကျိၤအကျဲအံၤန့ၢ်လီၤ. နသဘျု ပုၤမၤစၢၤတၢ်ကဘဉ်မၤပုၤတၢ်ဂ့ၢ်လၢဘဉ်ထွဲဒီး အိၤလၢတၢ်ဆဲးလီၤမံၤအကျိၤအကျဲအံၤအပူၤဒီး ကဘဉ်ဆူန့ၢ်က့ၤဝဲဆူ န SC အအိၣ်န့ၢ်လီၤ. န SC ကမၤပုၤတၢ်ဂ့ၢ်အဂ့ၤအဂၤလၢအလိာ်တဖၣ်ဒီးဆူက့ၤလိာ်လိာ်အဒါန့ၢ်ဆူ DD လၢ လီၤခၢၣ်သးဝဲဒါဒီးန့ၢ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်ကျိၤကျဲတဖၣ်အံၤဘဉ်တၢ်တဲန့ၢ်ပၢၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်န့ၢ်ပုၤ How to Become an Independent Provider န့ၢ်လီၤ.

DDD ကဘိးဘဉ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ဖဲ တၢ်မၤဝဲတၢ်ဂ့ၢ်ကျိၤကျဲအံၤဒီးမ့ၢ်န့ၢ်သဘျုပုၤမၤစၢၤတၢ် ဘဉ်တၢ်အါန့ၢ်လီၤ တူၢ်လိာ်အိၤလဲၣ်န့ၢ် လီၤ.

တၢ်သိၣ်လိမၤယုၤန့ၢ်ယသဘျုပုၤမၤစၢၤတၢ်

တၢ်လၢ DHHS န့ၢ်သိၣ်လိဝဲဒ်န့ၢ်ယပုၤသဘျုပုၤမၤစၢၤတၢ်ခါ

DDD ဟ့ၣ်တၢ်သိၣ်လိတနီၤန့ၢ်လီၤ. နကဘဉ်သဆၣ်ထီၣ် နသဘျုပုၤမၤစၢၤတၢ် လၢကထီၣ်မၤလိဝဲန့ၢ် လီၤ. တၢ်သိၣ်လိမၤယုၤတဖၣ်အံၤ ပုၤလၢအသးစဲတဂၤတဂၤဒီးန့ၢ်ဘဉ်သ့ၣ်လီၤ. နနီၣ်ကစၢ်ဒ်ဝဲ လဲၤမၤလိ တၢ်ဒီး နသဘျုပုၤမၤစၢၤတၢ် သ့စ့ၢ်ကိးန့ၢ်လီၤ. တၢ်သိၣ်လိမၤယုၤအါတက့ၢ်န့ၢ် တလိာ်ဟ့ၣ်အဘူးအလဲဘဉ်. အဘူးအလဲမ့ၢ်အိၣ်န့ၢ်, နသဘျုပုၤမၤစၢၤတၢ်ကဘဉ်လိးဝဲန့ၢ်လီၤ. တၢ်သိၣ်လိမၤယုၤအဘူးအလဲဘဉ်တၢ်ဟ့ၣ် အိၤလၢန IBA တသ့ဘဉ်ဒီးနဟ့ၣ်စုဆူ နသဘျုပုၤမၤစၢၤတၢ် လၢကထီၣ်တၢ်သိၣ်လိအံၤအဂီၢ်တသ့စ့ၢ်ကိးဘဉ်. မ့ၢ်အဲၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါအါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဘဉ်ဃးတၢ်မၤလိန့ၢ် ကွၢ်ထံသမံသမိးဘဉ် DDD training page တက့ၢ်.

ဘဉ်မနုၤအယိလၢအလိာ်အိၣ်လၢယဘဉ်သိၣ်လိန့ၢ်ယပုၤသဘျုပုၤမၤစၢၤတၢ်လဲၣ်

နအိၣ်ဒီးမူဒါလၢ နကမၤလီၤတၢ်နသဘျုပုၤမၤစၢၤတၢ်ဒီးန့ၢ်ဘဉ် တၢ်သိၣ်လိန့ၢ်ယပုၤလၢအလၢလိာ်ဝဲ ဒ်သိး ကဘဉ်လိာ်အသးဒီးနတၢ်လိာ်ဘဉ်တဖၣ်လီၤ. တၢ်သိၣ်လိမၤယုၤမၤလီၤတၢ်က့ၤ နသဘျုပုၤမၤစၢၤတၢ် သ့ၣ်ညါလဲၣ် ဝဲ နအဲၣ်ဒီးအမၤဝဲန့ၢ်န့ၢ်န့ၢ်တၢ်မၤတဖၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၢ်လီၤ. အခီပညီန့ၢ် မ့ၢ်လၢပုၤတဂၤဂၤမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်လဲၤခီဖျိ မ့ၢ်တမ့ၢ် သ့ၣ်ညါန့ၢ်အယိ တမ့ၢ်အသ့ၣ်ညါဝဲကမၤဘဉ်တၢ်လၢနဂီၢ် ဒ်လဲၣ်န့ၢ်ဘဉ်. နကဘဉ်ဟ့ၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါ နတၢ်ဆၢကွၢ် လၢတဖၣ်ဖျါဖျါန့ၢ်လီၤ.

တၢ်သိၣ်လိၤကြၢးအိၣ်ဒီးတၢ်မနုၤလဲၣ်

နဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကွဲးနီၣ်ဒ်သိးနကသ့ၣ်ညါ နဟ့ၣ်တၢ်သိၣ်လိၤဆူသဘူပုၤမၤစၢၤတၢ်တဖၣ် အဆၢကတီၢ် ဖဲလဲၣ်. ဒီးမနုၤအဂ့ၢ်လဲၣ်. တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢအအိၣ်ထီၣ်လၢတၢ်မၤကစၢ်ဒီး ပုၤဒီးလဲၣ်အသးတဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤ ကဲထီၣ် ဝဲဒီဖျါတၢ်တအိၣ်ဒီး တၢ်သိၣ်လိၤဒီးတၢ်ဆဲးကျိးလိာ်စ့ၤအယီၤလီၤ. ဟ့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ သဘူပုၤမၤစၢၤတၢ် ဒ်သိး ကသံကွၢ်တၢ်တက့ၢ်. ဘၣ်တဘၣ်နကအိၣ်ဒီးသံကွၢ် အဝဲသ့ၣ်လၢတၢ်လၢနမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်တမံၤမံၤမၤ မ့တမ့ၢ်ဘၣ်ဒီး လိၣ်ဘၣ်တၢ်သိၣ်လိၤန့ၣ်လိၤတမံၤမံၤမၤန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်ဒီးလဲၣ်ပုၤမၤစၢၤတၢ်အါန့ၢ်တဂၤဒီး အိၣ်ဒီးတၢ်ကွဲး နီၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်တဂၤစ့ၢ်စ့ၢ်အဂီၢ်တက့ၢ်.

တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါဆိသဘူပုၤမၤစၢၤတၢ်တဖၣ်

DDD အိၣ်ဒီးတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါဆိ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဆူ သဘူပုၤမၤစၢၤတၢ်တဖၣ်ကိးလိဒီးလီၤ. တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါ ဆိတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ပညိၣ်လၢသဘူပုၤမၤစၢၤတၢ်လၢကဟဲၣ်ဆူညါတဖၣ်, အသီတဖၣ်ဒီးခဲအံၤသ့ၣ် တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. ပုၤလၢဘၣ်တၢ်မၤစၢၤအီၤလၢသဘူပုၤမၤစၢၤတၢ်တဖၣ်ဒီး ပုၤလၢအကွၢ်ထွဲကဟ့ၣ်ကယၢ်အဝဲသ့ၣ် တဖၣ် ဟဲထီၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါဆိအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါဆိတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤကစံးကတိၤတၢ်ဂ့ၢ်လၢအဖီလၢတဖၣ်အံၤလီၤ.

- တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဒီးအိၣ်ဒီးသ့ၣ်လၢသဘူပုၤမၤစၢၤတၢ်လိၣ်ဘၣ်ဝဲ
- DD ဒီးတၢ်လိၣ်ဘၣ်တခါစ့ၢ်စ့ၢ်
- တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ သဘူပုၤမၤစၢၤတၢ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်လီၤအမံၤ
- အဝဲသ့ၣ်အတၢ်မၤစၢၤမၤဂ့ၢ်တဖၣ်ဒီး
- တၢ်အခွဲးအယၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဂ့ၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တဖၣ်ဒီးတၢ်သုးတၢ်ကျဲၤလၢအဝဲသ့ၣ်တဂၤဘၣ်တဂၤအဂီၢ်

တၢ်ဖဲးတၢ်မၤအပူၤတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်

နဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကွဲးဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဖဲးတၢ်မၤလၢနဆၢဒီးန့ၢ်ဘၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤလီၤ. ဟံၤဖျါတၢ်လၢနအဲၣ်ဒီး တနံၤဘၣ်တနံၤ မ့တမ့ၢ် တနွံဘၣ်တနွံလီၤတၢ်လီၤဆဲးတက့ၢ်. ဖဲပုၤဟဲဖဲးတၢ်မၤတၢ်လၢနဟံၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ် ဟးကွၢ်ဒီးကွၢ်ကဒါက့ၤနဟံၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢပုၤကဘၣ်ပိာ်ထွဲအီၤတဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. စံးကတိၤသကိးတၢ်အကါဒိၣ်လၢ ပုၤဟဲမၤတၢ် ကဟဲတုၤဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတီၢ်တက့ၢ်. ဒုးသ့ၣ်ညါသဘူပုၤ မၤစၢၤတၢ်လၢကဘၣ်တဲဆိန့ၣ်ဖဲအဝဲတသ့အခါမ့တမ့ၢ်ဖဲအဝဲကစဲၤခဲအခါန့ၣ်တက့ၢ်. ဖဲနအဲၣ်ဒီးစံးကတိၤတၢ်ဒီးသဘူပုၤမၤစၢၤန့ၣ်အဟံၣ်ဖိဃီဖိမ့ၢ်ဂ့ၢ်အတံၤသကိးမ့ၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်ပုၤလၢအမၤစၢၤန့ၣ်တဂၤကဘၣ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဖဲနအဲၣ်ဒီးလဲၣ်ဆူ ပုၤလၢအမၤစၢၤန့ၣ်အဟံၣ်တစီၢ်တလီၤ မ့တမ့ၢ်ဘၣ်ဒီး နမ့ၢ်လဲၣ်ဆူ အဝဲအဟံၣ်ထဲတဂၤဒီးပုၤနီၣ်ဒိၣ်တဖၣ်ဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်သံကွၢ်ဆိအဝဲသ့ၣ် အတၢ်အိၣ်သးလၢအဆိ တချးဒီးဘၣ် လၢတၢ်န့ၣ်တဖၣ် မၤအသးလီၤ. ပုၤလၢအမၤစၢၤန့ၣ်တဖၣ် တဘၣ်ဟဲကိးဖိသ့ၣ်ဆဲး တဖၣ်ဆူနဟံၣ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဟဲ မၤစၢၤတၢ်လၢနဟံၣ်အခါဘၣ်. အဂ့ၢ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ်မၤစၢၤန့ၣ်တသ့လၢပုၤပုၤ ဖဲ အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ဘၣ်မၤစၢၤပုၤ အဂ့ၢ်အဂၤအခါန့ၣ်ဘၣ်. တၢ်ဖဲးတၢ်မၤမူဒါဒိၣ် (SC)တဲန့ၢ်ပၢ်န့ၢ်ဘၣ်ယးပုၤမၤစၢၤန့ၣ်လၢနဒီးလဲၣ်အီၤတဂၤ ဒီးနတံၤသ ကိးအတၢ်လီၤဆီသ့ဝဲဒၣ်လီၤ.

တၢ်မၤစၢၤမၤဂ့ၢ်ထီၣ်ဒီးကွၢ်ထွဲပုၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ဆူးတၢ်ဆါဒီးတၢ်တဘၣ်လိာ်ဘၣ်စး

ပုၤလၢအမၤစၢၤတၢ်တဂၤ ကဘၣ်သ့ၣ်ညါဝဲ တၢ်ကဘၣ်ကွဲး တၢ်ကွၢ်ထွဲပုၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ဆူးတၢ်ဆါဒီး တၢ်တဘၣ်လိာ်ဘၣ်စးတမံၤမံၤလၢ အဂ့ၢ်အဝီၣ်လဲၣ်ဒ်လဲၣ် ဒ်သိးဒီးအဝဲသ့ၣ်ကွၢ်ထွဲအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢ အမၤစၢၤန့ၣ်တဂၤ ဘၣ်သ့ၣ်ညါကအိၣ်ဒီး တၢ်လဲၤခီဖျါဒ်န့ၣ်အသိးလီၤ. တချးဒီးလၢအဝဲသ့ၣ်ပတံထီၣ်ဒ်သိးကမၤ စၢၤတၢ်န့ၣ် တၢ်သိၣ်လိၤလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်တလိၣ်ဒီးဘၣ်. ဖဲလၢပုၤလၢအမၤစၢၤန့ၣ်တဂၤလိၣ်ဘၣ် တၢ်သိၣ်လိၤလၢ ကကွၢ်ထွဲပုၤအိၣ်ဒီးတၢ်ဆူးတၢ်ဆါဒီးတၢ်တဘၣ်လိာ်ဘၣ်စးတမံၤမံၤဒီးကဘၣ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤဒီးအဝဲကန့ၢ်ဘၣ်တၢ်သိၣ်လိၤလၢတလိၣ်ဟ့ၣ်တၢ်ဘူးတၢ်လဲၣ်ဘၣ်ခီဖျါ DDD လီၤ.

နီၢ်တဂၤအတၢ်ထီၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်သး

တဲဘၣ်ပုၤလၢအမၤစၢၤန့ၣ်တဂၤလၢနတၢ်ထီၣ်ဘၣ်ယးဒီးပုၤမၤစၢၤတၢ်ဖိအဂ့ၢ်တဂၤတက့ၢ်. တဲဘၣ်ပုၤမၤစၢၤန့ၣ်တဂၤလၢတၢ်လၢအကဲထီၣ်တၢ်တံာ်တၢ်လၢနဂီၢ်တက့ၢ်. အဒိ, တဘၣ်ဒိကန့ၣ်ဒီးပိာ်ထွဲ ပုၤလၢကတီၢ်န့ၣ် လၢတမ့ၢ်ဘၣ်ကတိၤတၢ်ဒီးန့ၣ် မ့တမ့ၢ်သ့ကွဲးဒီးန့ၣ်. တဲပုၤမၤစၢၤန့ၣ်တဂၤဒ်သိးအသ့တကတီၢ်တၢ်, ဆုၤတၢ်ကစီၣ်, မ့တမ့ၢ်လိာ်ကွဲးဒီးကွဲးဒီးန့ၣ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်မၤတၢ်လၢအဒီးန့ၢ်အဘူးအလဲအခါသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တဘဉ်ထူးထီထီန သးသမူအတၢ်ဘိးဘဉ်ရၤလီၤ : တဲဘဉ်ပုၤဂၤလၢနတသးလီၤလၢပုၤကဒုးသါက့ၤနၤ ဖဲနတသါလၢဘဉ်ဒီး ဖဲနသးတစံာ်လၢဘဉ်န့ၢ်လီၤ. ဖဲနအိၣ်ဒီး DNR ဒီးတၢ်တဆိးကါဘဉ် CPR ဘဉ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤလၢတၢ်ကွၢ်ထွဲတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အဂီၢ်ဟံၣ်ဖျါဝဲ ပုၤအဂၤတဂၤအမံၤဖဲနနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲ ဟံၣ်ဖျါဝဲတသ့အခါန့ၢ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤဒ်အံၤအသိးန့ၢ် အိၣ်အကလုာ်ကလုာ်လီၤ. ဘဉ်ဆၣ်အအံၤတက လုာ်ဘဉ်သးဝဲဒၣ်လၢ တၢ်ကူစါယါဘျါလၢနကဒြီးန့ၢ်ဘဉ်သးဒီး တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အတၢ်နီၤဖးဟံၣ်ဖးန့ၢ်လီၤ. န ဘဉ်ယုထၢပုၤတဂၤဂၤလၢအကဟံၣ်ထွဲနတၢ်ဘဉ်နသးန့ၢ်လီၤ.

အံးထွဲကွၢ်ထွဲပၤဆုၤယုၤမၤစၢၤတၢ်ဖိ

ပုၤမၤစၢၤတၢ်တဂၤ မ့ၢ်အသုၣ်ဖုံသးညီဒီးကမၤသကိးတၢ်ဒီးနၤအဂ့ၤကတၢ်လီၤ. တၢ်သုၣ်ဖုံသးညီဟဲဒီဖျါ လၢန့ၢ်ဘဉ်တၢ်အဘူးအလဲဂ့ၤဂ့ၤဘဉ်ဘဉ်ဒီး တၢ်မၤလီၢ်အကဒြအဘဉ်အယိတမ့ၢ်ဘဉ်. ဟ့ၣ်ဂီၢ်ဟ့ၣ်ဘါနပုၤမၤစၢၤ တၢ်ဖိဒ်သိးကအိၣ်ဒီးတၢ်ဟံၣ်ကဖၤလၢသးလၢအတၢ်မၤပူၤတက့ၢ်. တၢ်ဂ့ၢ်အံၤကဲထီၣ်ဝဲဒၣ်ညီဝဲ ဖဲနပုၤမၤစၢၤတၢ် တဂၤပလၢ်ဘဉ်ဝဲလၢ နဟံၣ်လုာ်ဟံၣ်ပုၤအဝဲသ့ၣ်ဒ်ပုၤကညီတဂၤအသိးန့ၢ်လီၤ.

စံးပတၢ်န့ၢ်ပုၤမၤစၢၤတၢ်ဖိဖဲအဝဲမၤတၢ်ဂ့ၢ်ကဲထီၣ်တခါခါတက့ၢ်. ဖဲနမၤသကိးတၢ် အဘူးအတၢ်ဒီးအီၤ အခါ အိၣ်ဒီးတၢ်ဟံၣ်ကဲလိာ်သးတက့ၢ်. တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဆၢက့ၢ်လၢအဂ့ၤတကပၤန့ၢ် မ့ၢ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါတၢ်ဟံၣ်ဒိၣ်ဟံၣ်ကဲ န့ၢ်လီၤ.

တဘျီတခါန့ၢ် နကဘဉ်ဟ့ၣ်တၢ်ကူၣ်ဆၢက့ၢ်လၢ အတမ့ၢ်တၢ်အဂ့ၤတကပၤန့ၢ်လီၤ. အဝဲန့ၢ်တမ့ၢ်ဘဉ် တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဆၢက့ၢ်လၢအတဂ့ၤဘဉ်. မ့ၢ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်ကမၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်အဂီၢ် တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဆၢန့ၢ်လီၤ. နမ့ၢ်ထံၣ် တၢ်လၢတကဒြဘဉ်ဝဲဒီးနကဘဉ်ဟ့ၣ်တၢ်ကူၣ်ဆၢလၢအဆိအချ့လီၤ. နမ့ၢ်အိၣ်ခိးဒီး နပုၤမၤစၢၤတၢ်ဖိတဂၤကဟံၣ်ဝဲ ဒ်လုာ်လၢအသိးန့ၢ်လီၤ. နကဒြအိၣ်ဒီးတၢ်န့ၢ်ကျဲလီၤတၢ်လီၤဆဲးတဲန့ၢ်ပၢ်တၢ်လၢအကဒြမၤဝဲ လီၤတၢ်လီၤဆဲးတ က့ၢ်. အိၣ်ဒီးတၢ်ဟံၣ်ကဲလိာ်သးတက့ၢ်, တဘဉ်ခးပနီၣ်နပုၤမၤစၢၤနၤတဂၤအတၢ်သကဲာ်ပဝးတဂ့ၤ. တဲဘဉ်အီၤဒ်သိး ကယုသကိးကျဲကပူၤလၢတၢ်ဘျါဘဉ်တၢ်ဂ့ၢ်ကီခဲတက့ၢ်. အိၣ်ဒီးတၢ်ပညိာ် ဒ်သိးနကမၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်အဂီၢ် တမ့ၢ်လၢ နကဘဉ်ဆိကမိၣ်ထဲတၢ်အကမၣ်ဘဉ်.

နကဒြကတိတၢ်ဒီးနပုၤမၤစၢၤတၢ်ဖိဒီး ယုမၤလိၤက့ၢ်တၢ်ကီတၢ်ခဲဒီး မ့ၢ်တဘဉ်ဘျီးဘဉ်ဒါက့ၤန့ၢ်ကတိ တၢ်ဒီး တၢ်ဖိးတၢ်မၤမူဒါခိၣ်တက့ၢ်. တၢ်ဂ့ၢ်လၢနစံးကတိ မ့ၢ်တဂ့ၤထီၣ်ဘဉ်ဒီး နဟ့ၣ်ပလီၢ်ပုၤမၤစၢၤနၤတဂၤလၢ နထူးထီၣ်အီၤလၢမူဒါသ့ဝဲဒၣ်န့ၢ်တက့ၢ်. အဒိ, နတမၤပုၤတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢနအာၣ်လီၤအီၤလီၤအသိးဘဉ်. နမ့ၢ်တမၤ ဂ့ၤထီၣ်လၢလၢလၢအကဟံၣ်န့ၢ်ယကယုပုၤအဂၤလီၤ.

ဖဲနတၢ်မုၢ်လၢလၢပုၤလၢအမၤစၢၤနၤအဖီခိၣ်လဲလိာ်အသးန့ၢ် နကဘဉ်ဒုးသ့ၣ်ညါအီၤလီၤ. နမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးတၢ် ဆီတလဲမၤအသးန့ၢ်နကဘဉ်တဲဘဉ်နပုၤမၤစၢၤတၢ်ဖိလီၤ. နမ့ၢ်တတဲဘဉ်အီၤဒီး အဝဲသ့ၣ်တသ့ၣ်ညါနတၢ်လိာ် အိၣ်ဒ်လဲၣ်ဒ်လဲၣ်ဘဉ်. တဘဉ်ဆိကမိၣ်လၢနပုၤမၤစၢၤတၢ်ဖိကသ့ၣ်ညါနတၢ်လိာ်ဘဉ်တဂ့ၤ.

ယကရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤတၢ်ဖိးတၢ်မၤတဖၣ် တကတီၢ်ဘဉ်တကတီၢ်ဒ်လဲၣ်

ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢပုၤမၤစၢၤနၤအဂီၢ် ဖဲအဝဲမၤသကိးတၢ်ဒီးနၤတက့ၢ်. တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤက ဘဉ်မ့ၢ်ဝဲဆၢကတီၢ်လၢနလိာ်ဘဉ် တၢ်မၤစၢၤအဆၢကတီၢ်အခါန့ၢ်လီၤ. နဘဉ်မၤကဲထီၣ် နံၣ်လံာ်နံၣ်လါဒ်သိးနက သ့ၣ်ညါတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအကျိၤအကွၢ်ဖဲနအိၣ်ဒီးပုၤမၤစၢၤနၤအါန့ၢ်တဂၤ အကတီၢ်န့ၢ်လီၤ. ပုၤမၤစၢၤတၢ်ခဲၤ ဒီးလဲ အသးလၢ တၢ်ဆၢကတီၢ်တခါဃီတသ့ဘဉ်အယိ မၤလီၤတၢ်ဒ်သိး တၢ်ဆၢကတီၢ်ဒိကထၢလိာ်အသးန့ၢ်တက့ၢ်.

နမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးဆီတလဲ နပုၤမၤစၢၤတၢ်ဖိ အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤန့ၢ် နဘဉ်ဒုးသ့ၣ်ညါဆိအဝဲသ့ၣ်လီၤ. ဖဲနမ့ၢ်တူၢ် လိာ်တၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤတၢ်မၤစၢၤတသ့ဘဉ်အကတီၢ်အခါ, အဒိ, ဖဲအဆူးဆါအခါ, ဒုးသ့ၣ်ညါနပုၤမၤစၢၤနၤအဆိ အချ့တက့ၢ်.

ဖဲနပုၤမၤစၢၤတၢ်ဖိတလူၤဟံၣ်ထွဲနတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအခါ နအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ နကကတိတၢ်ဒီးအီၤ ဒ်သိးနကဘျီလိၤဂ့ၤတၢ်တဘဉ်လိာ်ဘဉ်စးန့ၢ်လီၤ. နကဒြကတိတၢ်ဒီးတၢ်ဖိးတၢ်မၤမူဒါခိၣ်ဖဲနပုၤမၤစၢၤတၢ်ဖိ တ အဲၣ်ဒီးဟံၣ်ထွဲတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢနဟံၣ်လီၤန့ၢ်အဂီၢ်လီၤ.

ဖဲနပုၤမၤစၢၤတၢ်ဖိယုလၢနကဆီတလဲတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢနရဲၣ်ကျဲၤဟံၣ်စၢၤန့ၢ် နသုးကျဲၤဝဲသ့ဖဲနသးအိၣ်အ ကတီၢ်န့ၢ်လီၤ. နတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤကဘဉ်မ့ၢ်ဝဲ ဖဲနသးလီၤအကတီၢ်ဒီး တဘဉ်မ့ၢ်ဝဲဖဲ နပုၤမၤစၢၤတၢ်ဖိသးလီၤအက တီၢ်ဘဉ်.

တၢ်ကွၢ်သမံသမိးယတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ

မတၤကွၢ်ထံကွၢ်ဆး ယတၢ်မၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး ပုၤကွၢ်ထွဲၣ်လၢအတၢ် ဒီးသန့ၤထီၣ်အသးတဖၣ်လဲၣ် နကတၢ်သ့ၣ်ညါ ဖဲတၢ်ပၣ်လီၤဆၢကတီၢ် ဒီး ကတၢ်တၢ်ဟ့ၣ်အီၤ ကသ့ၣ် အမ့ၢ် တၢ်မၤစၢၤအသးတဖၣ်အသးန့ၣ်လီၤ. နကွၢ်က ခါ ကွၢ် အတၢ်ပၣ်လီၤယၢ် မ့ၢ်န့ၣ်မ့ၢ်သီ ဒီးအပူၤအတၢ်လၢ လၢတၢ်ယါကျိအံၤ ဒ်သိး ကမၤလီၤတၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ် လကတၢ်တၢ်ဆၢထီၣ်အီၤလၢ အဘၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. နကတၢ်သ့ၣ်ညါ ပုၤလၢအကွၢ်ထွဲ မၤစၢၤနၤတၢ်ဂၤအံၤ ကတၢ်ပၣ်လီၤ တၢ်လၢၤဘျီလၢၤစ့ၤလၢအဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွၢ်ထွဲၣ်လၢ အတၢ်ဒီးသန့ၤထီၣ်အသး တၢ်ဂၤအံၤ တဘၣ်ပၣ်လီၤတၢ်လၢၤဘျီလၢၤစ့ၤ ဖဲန့ၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်သံကွၢ် ဘၣ်ယးတၢ်ပၣ်လီၤ မ့ၢ်န့ၣ်မ့ၢ်သီ မ့တမ့ၢ်ဘၣ်ဒီး ဖဲတဘၣ်တၢ်တူၢ်လီၤ တၢ်ကွဲးနီၣ်မၤယၢ်တခါအံၤ အခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်တလီၤပလီၣ်တဖၣ် ကတၢ်တၢ်မၤစ့ၣ်အီၤလီၤ တၢ်လံၣ်တၢ်လီၤ သုတကဲထီၣ်အဂီၢ် မ့ၢ်တၢ်အရဲဒိၣ်လီၤ

တဘျီလၢလၢ ဖဲန့ၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်ဂၤလၢနကတဲဒီး ကတီၢ်တၢ်ဒီး န SC န့ၣ်တက့ၢ် အဝဲသ့ၣ်ကမၤစၢၤနၤ တၢ်လၢနလိၣ်ဘၣ်တဖၣ်လီၤ နကတၢ်သ့ၣ်ညါ န SC ဖဲန့တၢ်ဒီး ပုၤလၢအကွၢ်ထွဲၣ် ဘၣ်ယးတၢ်ပၣ်လီၤမ့ၢ်န့ၣ်မ့ၢ်သီန့ၣ်လီၤ. အဂၢၢ်ဒ်လဲၣ် အဝဲအံၤ ကကဲထီၣ် တၢ်မၤဘၣ်ဒိန့ၣ်ကျိၣ်စ့ အတၢ်လၢၤဘျီလၢၤစ့ၤ အယံလီၤ
န SC ပုၤကွၢ်ထံကွၢ်ဆး ရဲၣ်ကျဲၤတၢ်တဖၣ်အံၤ ပဘၣ်မၤလီၤတၢ်ဂၤလၢ တၢ်မၤစၢၤအံၤ ကတၢ်ဘၣ် ဒ်သိး တၢ်ကွဲးနီၣ်ယၢ်အံၤ လၢနီၣ်တၢ်ဂၤအဂီၢ် အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤန့ၣ်လီၤ. န SC ကကတီၢ်တၢ် ဒီးနၤဒီး ပုၤလၢအကွၢ်ထွဲၣ် ဘၣ်ယး တၢ်ခဲလၢၢ် ဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စး တဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စးန့ၣ်လီၤ. န SC ကတၢ်ကွၢ် ပုၤလၢအကွၢ်ထွဲၣ် မၤသကိးတၢ်ဒီးနၤ ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

နီၣ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲလီၤလီၤ တၢ်မၤစၢၤအဂီၢ် တၢ်ဟ့ၣ်အီၤတၢ်မၤစၢၤအဂီၢ် ယမၤလၢၤဘျီလၢၤစ့ၤသ့ၣ်ထဲလဲၣ် နကျိၣ်စ့စ့လၢ တနံၣ်ဘၣ်တနံၣ် (IBA) မ့ၢ်အလုၢ်အပူၤဒ်သိး ဖဲန့ယုထု ပုၤကွၢ်ထွဲၣ်ခါစး လၢနကစၢ်ဒၣ်ဝဲ လီၤလီၤန့ၣ်လီၤ.န (IBA) န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဆၢတံၣ်အီၤလၢ တၢ်သံကွၢ် ဘၣ်ယး တၢ်ကွၢ်စိတခါအံၤ အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤန့ၣ်လီၤ. န SC တဲနၤ လၢန IBA ဒီး မၤစၢၤနတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ဘၣ်ယးပုၤ လၢ အကွၢ်ထွဲၣ်အံၤ မၤတၢ် န့ၣ်ပုၤန့ၣ်ရဲၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. နကတၢ်ကွၢ်ဝဲဒၣ် နကျိၣ်စ့ တနံၣ်ဂီၢ်အဖီဒိၣ်လီၤ. နမၤသကိးတၢ်ဒီး န SC အံၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲလၢ နကမၤလီၤတၢ်နကျိၣ်စ့ ကတၢ်လၢလၢလီၤလီၤ လၢဒီးန့ၣ်အဂီၢ် တၢ်ဒီးန့ၣ်မၤစၢၤ လၢကသံၣ်ကသီ တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့လၢ HCBSDD န့ၣ်လီၤ.

DD အတၢ်မၤစၢၤတခါဘၣ်တခါန့ၣ် အိၣ်ဒီး နဟ့ၣ်ပုၤလၢ အကွၢ်ထွဲၣ် ကန့ၣ်အအါကတၢ် ဆံးအါလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. န SC ကတဲနၤ တၢ်လၢၤဘျီလၢၤစ့ၤ ထဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. နၤဒီးပုၤလၢ အကွၢ်ထွဲၣ်အံၤ ကတၢ်ဆၢတံၣ်တၢ်လၢ နကဟ့ၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢကအါထီၣ်ဒၣ်အတၢ်ဒၣ်ဝဲဒုတအိၣ်ဘၣ် ဘၣ်သ့ၣ်ညါ နကအဲၣ် ဒီးစးထီၣ် ပုၤလၢ အကွၢ်ထွဲၣ်လၢအစ့ၤန့ၣ်အဘူးအလဲ လၢအအါကတၢ်န့ၣ်လီၤ. အယံ နမၤအါထီၣ်တဘျီတခါ မ့တမ့ၢ် ဖဲတၢ်ဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စး မ့ၢ်အိၣ်အါန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးဆီတလဲ ပုၤကွၢ်ထွဲၣ် အဘူးအလဲဒီး နကဘၣ်စးကတီၢ်တၢ် ဒီးန SC န့ၣ်လီၤ. နဟံၣ်ဖိယံဖိဒီး နတၢ်သကိးရဲၣ်ကျဲၤစၢၤနၤ ဘၣ်ယးကျိၣ်စ့ သ့န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်ဒါအိၣ်ဝဲလၢ နကဘၣ်မၤစ့ၢ်ကီးလီၤ နကဘၣ်ခဲကွၢ်စီၤကွၢ် ပုၤလၢအကွၢ်ထွဲၣ် တၢ်ဆၢကတီၢ် လၢအမၤတၢ်ဒီးနၤ ဒီးတၢ်လၢၤဘျီလၢၤစ့ၤ လၢတၢ်မၤစၢၤ လၢအဟ့ၣ်နၤ တဘၣ်လၢၤလၢၤအါန့ၣ်ဘၣ် ကျိၣ်စ့အတၢ်ဟဲန့ၣ် လကတနံၣ်ဂီၢ်ဘၣ် နကဘၣ်ကတီၢ်သကိးတၢ် ဒီးန SC ဘၣ်ယးနကျိၣ်စ့ အတၢ်ဆီတလဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်လၢလဲလၢနီၣ်ကစၢ်ဖဲးစ့န့ၣ်ကျဲၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်

နပၣ်ပတုၣ်ကွၢ် နကစၢ်ဒၣ်ဝဲလီၤလီၤ အတၢ်ဒီးန့ၣ် တၢ်မၤစၢၤသ့ တဘျီဂ့ၤတဘျီဂ့ၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ဆၢတံၣ်အါ နယုထုပုၤ ဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢ Agency ယုၣ်ဒီး နကျိၣ်စ့လၢ အအိၣ်တ့ၢ်လၢ တနံၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤစၢၤတဖၣ် ကတၢ်တၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤ ပၣ်အီၤဒ်လဲၣ် န SC ကတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်မၤစၢၤလၢ အဘၣ်တၢ်ပၣ်ပနီၣ်အီၤ ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤအီၤဖဲ

- ပုၤလၢအကွၢ်ထွဲၣ် ကတၢ်အိၣ်ယၢ်ဒီး အတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤဒီး DHHS
- တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်ဒီး တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤတဖၣ် ကတၢ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ယၢ်အီၤ လၢလံၣ်လဲၣ်ပူၤ လၢနီၣ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲတၢ် အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤ ဒီး
- တၢ်မၤအါထီၣ်ကျိၣ်စ့န့ၣ် အိၣ်ဝဲလၢ IBA အပူၤလီၤ.

ယကဘၣ်ကွၢ်သမံသမိးဝဲဒၣ်ယ IBA ဒ်လဲၣ်

နကတၢ်သ့ၣ်အိၣ်ဒီးမ့ၢ်ဒါ လၢနကတၢ်ပၣ်လီၤကျိၣ်စ့ လၢ IBA အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲအံၤ မ့ၢ်တၢ်အရဲဒိၣ်လၢ နကတၢ်အိၣ်ဒီး တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢအဂ့ၢ် လၢနတၢ်ဒီးန့ၣ်တၢ်မၤစၢၤ DD အံၤ နသ့အီၤလၢၤထဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. တနီၤနီၤ လၢအနွံတဖၣ်အနွံ မ့တမ့ၢ်လၢအ လၢတဖၣ်အပူၤ နကလိၣ်ဘၣ်အါထီၣ် န့ၣ်ရဲၣ် လၢနပၣ်လီၤကျိၣ်စ့ အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ တခါအံၤန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်လိၣ်ဘၣ် ပုၤကမၤစၢၤနၤဒီး သုတဘၣ်ယိၣ်လၢ ကဘၣ်ယုတၢ်မၤစၢၤတဂ့ၢ် တၢ်ပၣ်လီၤကျိၣ်စ့အံၤ မ့ၢ်တၢ်တခါလၢ အကီၢ်ဒီး ကဲထီၣ်တၢ်လီၤဘျးလီၤတီၤလီၤ နမ့ၢ်တအဲၣ်ဒီးရဲၣ်ကျဲၤဒၣ်နတၢ်ဒၣ်ဝဲ သုတစီဒီလီၤ. နဟံၣ်ဖိယံဖိ လၢနန့ၣ်အီၤမ့ၢ်ဂ့ၢ် ပုၤလၢအကွၢ်ထွဲၣ်တၢ်နီၣ် မ့တမ့ၢ် န SC မၤစၢၤနၤသ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

န SC ကတွင်ထံစွဲကွန် နကျိဝ်စု အတတ်ဟဲနုင် တလိဘင်တလိလီ၊ အဝဲသုင်ကြးသုင်ညါ ပုလုအကွင်ထွဲနု (Independent Provider) ကသံင်သရင် အမုန်နုမုင်သီလါ ကမာသကိးတင်ဒီးနုနုလီ၊ န SC ကတွင်ဝဲ ဒီးဆာတံင်ဝဲလါ တင်မာစာလါ နဒီးနုနုအံ၊ မုင်တင်လါနုလိင်နုနုခါ အစီ ဖဲနုအိဝ်ဒီး ကျိဝ်စုလါပုပု၊ နုလီ၊ မုင်လိင်ဘင်ဒီး န SC ကဆိတလဲ နတင်ရင်တင်ကျဲသုဝဲဒင်နုလီ၊

ယ IBA မုင်လါင်ကွံင်ဝဲ တချူးလါနုင်ပွဲထီင်နု ယဘင်မာဒ်လဲ

နတင်မာစာဒီး ကျိဝ်စုအတတ်မာအါထီင်နု နဘင်တင်ပင်ပနီလါပဒိင်ပပု ကိးနုဒီးလီ၊ နအိဝ်ဒီးမုင်လါ နကဘင်မာလီတင် လါနုကျိဝ်စုအတတ်ဟဲနုင် တနုင်ဘင်တနုင်အံ၊ ကဘင်လါဝဲလါ တနုင်အစီ တင်ပင်လီ၊ကျိဝ်စုနုလီ၊ တဘျီဘျီ နကသုအီအါဝဲဘင်တလိလါနုလီ၊ အယိနကဘင်သုစုလီ၊ကျဲအီ လါခဲတလါ နုဒီး ကျိဝ်စုကလါဝဲလါတနုင်အစီနုလီ၊ ကျိဝ်စုအတတ်မာအါထီင် အပုအဂါနု တချူးလါ နကျိဝ်စု နုင်ကတင်လါနု နဘင်တင်ဟုင်အီဘင်၊ ကသံင်သရင်လါ အကွင်ထွဲနု သဘျတဂါအံ၊ ကဘင်တင်လိင်ဝဲ ကသံင်ကသီအစီတင်မာစာဒ်အတတ်ဟုင်ကျဲအပု လါတင်မာစာ လါလါပုပု၊ တခါအံ၊ နုလီ၊ (DHHS အတင်မာစာဒီး နဟုင်တင်လါဘုင်လါစု) ဒ်နမုင်ပုလါ အအိဝ်လါ ကသံင်ကသီ တင်ဒီးနုတင်မာစာ (Medicaid) HCBS, အသိး နဟုင်ကျိဝ် တဲထီင်နတင်ထံ မုတမု တူလိင်တင်အါလီ၊ ဘင်ယး တင်ဂုတခါအံဘင် အဒိ နဟုင်အါထီင် ပုလုအကွင်ထွဲနု ကသံင်သရင်တသုဘင်

ယမုင်တသုကျိဝ်စုခဲလါင်လါယပု IBA အစီနုယဘင်မာဒ်လဲ?

နကျိဝ်စုအံနုဝဲ တနုင်အစီလီ၊ နမုင်တသုလါစုလါနကဘင် သုအီလါတနုင်အတိပုနု နကုသုကျဲနုစုတခါအံလါ ခဲတနုင်တသုလါဘင်

တင်ဟုင်ဒီဟုင်နီအတင်လါဘုင်လါစု၊ မုင်တင်မနုလဲ

နအိဝ်ဒီး တင်ဟုင်ဒီဟုင်တင်လါဘုင်လါစုဒ်သိး နကဒီးနုကသံင်ကသီတင်မာစာသုဝဲလီ DD အတင်ဟုင်မာစာအံ၊ ကဘင်တင်ဟုင်နုအီလါကသံင်ကသီတင်မာစာ Medicalaid (HCBC) နုလီ၊ အယိဒီးနကဘင်အိဝ်ပင်ဝဲ ဒီးကသံင်ကသီတင်မာစာ Medicaid ဒ်သိးနကဒီးနုတင်မာစာအစီလီ၊ ဖဲနဟုင်ဒီဟုင်နီလီ၊ တင်လါဘုင်လါစုနု ပုလုအကွင်ထွဲနု ကသံင်သရင်ကဘင်မာစာ လါနကဒီးနုဘင်အစီလီ၊ တင်လါဘုင်လါစုအံ၊ ကဘင်တင်ထူးထီင်ကွံင်အီလါ အဝဲသုင်အကျိဝ်စု ဒီဖျိ DHHS နုလီ၊ ဖဲနမာတင်ဒီး ကသံင်သရင်လါ အကွင်ထွဲနု သဘျတဖဲအခါ နယုထာကသံင်သရင်လါ အအိဝ်ဒီး တင်ဟုင်ဒီဟုင်နီ၊ တင်လါဘုင်လါစုသုဝဲလီ၊ နကဘင်ဟုင်တင်ဟုင်ဒီဟုင်နီ၊ တင်လါဘုင်လါစုအု ပုလုအကွင်ထွဲနုအအိဝ်လီ၊ ပုလုအကွင်ထွဲယသဘျ အတင်ဟုင်တင်ဘူးတင်လဲ My Independent provider's billing.

ယပုသဘျပုမာစာတင်အတင်ခိတင်သွဲ

တင်ဟုင်တင်ဘူးတင်လဲ အံကဘင်တင်ဟုင်အီလါ Computer Program လါအဘင်တင်ကိးအီလါ therap နုလီ၊ နကွင်အါထီင်ပုဟုင် တင်အဘူးအလဲ ဘင်ယး Therap ဖဲအံ Nebraska participant / guardian section ဒီးအိဝ်ဒီးတင်ဂု ကိးခါဒီး လါနယု ကွင်အီသုဖဲနုလီ၊

ဒ်သိး ပုလုအကွင်ထွဲနု ကသံင်သရင်သဘျ ဒ်သိးကတိထီင် တင်လါဘုင်လါစု၊ ခဲလါအစီ နကသံင်သရင် ပုလုအမာစာနုကဘင်

- အိဝ်ဒီးတင်ပင်ပနီ လါတင်ဒီးနုတင်မာစာ Service တခါအံ
- ကဘင်သုဝဲ Electronic Visit verification (EVV) လါတင်လိင်ဘဘင်အစီ
- ကဘင်ဟုင်တင်လါဘုင်လါစု ဖဲတင်ဒီးနုတင်မာစာ Service တင်မာစာအံဝဲလဲနုလီ၊
- ကဘင်အိဝ်ဒီးနုဖဲအဝဲသုင်ဟုင် တင်လါဘုင်လါစုအဆာကတီ
- ကဘင်မုင်ပုလါ အမာသကိးတင်ဒီးနုထဲတဂါ (ပုလုအကွင်ထွဲနု ကသံင်သရင်ခဲဂါ မာသကိးတင်ဒီးနု တဆာကတီယီတသုဘင်)
- ကဘင်မနီမာယါအံ အဝဲသုင်အဆာကတီလါ အထီဝဲ Therap လါ non EVV- (EVV တမု) အတင်မာစာအစီ
- ကဘင်မနီမာယါ Habilitative Program (တင်အိဝ်ဆုင်ထီင်ကျဲ ဒီးတင်မာနုကျဲ၊ နီခိဂုဘါ အတင်ရင်တင်ကျဲ) အ Data လါ Thrap ဒီး
- ဟုင်တင်လါဘုင်လါစု ဖဲ ဝဂဝသီအတိပု ဘင်ယးတင်မာစာအစီ

ဖဲနသံကွင်ပုလုအကွင်ထွဲနု သဘျကသံင်သရင် အလံင် Copy လါအဝဲသုင် ဖဲထီင် Therap အတင်ဂုတင်ကျဲ၊ အံအခါ ပုလုအကွင်ထွဲနုအံ၊ ကဘင်ဟုင်နုလီ၊ ဖဲနအိဝ်ဒီးတင်သံကွင် ဘင်ယးဒီးတင်အဘူးအလဲ နု ကတိတင်ဒီးနု S.C တကု

တၢ်အိၣ်ကတီၢ်ယတၢ်ကွၢ်ထွဲမၤစၢၤ သဘျုးကသံၣ်သရၣ် (Dismissing My Independent Provider)

ဖဲပုၤကွၢ်ထွဲ နၤသဘျုး ကသံၣ်သရၣ်န့ၣ် လၢနဂီၢ် တၢ်မၤတကဲထီၣ်ဘၣ်အါဆံၤအါဘျီ ကအိၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ. ဖဲမ့ၢ်ကဲထီၣ်အဆၢကတီၢ် ဒီးနကဘၣ်ပတုၣ် ကွၢ်နတၢ်ဖဲဒီးတၢ်မၤ ဒီးအီၤလီၤ ဖဲအံၤန့ၣ်ပတီးလၢတၢ်ပတုၣ်ကွၢ်တၢ်မၤ “Dismissing” ဘၣ်ဆၣ် နကနၢ်ဟ့ၣ်ကိးပုၤကိးလၢ “Firing” တၢ်ပတုၣ်ကွၢ် တၢ်ဖဲဒီးတၢ်မၤ မ့တမ့ၢ် “terminating” န့ၣ်လီၤ.

ဖဲပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်သဘျုး ကသံၣ်သရၣ် မ့ၢ်မၤဘၣ်ဒိးနတၢ် အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ မ့ၢ်ဝုၤ မ့ၢ်မၤကမၢ်ဘၣ်နၤ တမံၤမံၤဒီးကဲထီၣ်တၢ်ဘၣ်ယိၣ်လၢ နတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ အဂီၢ်န့ၢ်ဒီး နကဘၣ်ပတုၣ်ကွၢ် တဘျီယီၤ ဒီးတဲဘၣ်န SC န့ၣ်လီၤ. ဖဲနဘၣ်တၢ်လဲၤတပတုၣ်ကွၢ်မ့ၢ်ဝုၤ တၢ်မၤဆူၣ်နၤ နမ့ၢ်တဘၣ်မ့ၢ်ဝုၤ နကိး abuse/neglect hotline လီၤတဲမ့တမ့ၢ် နတၢ်လီၤတၢ်ကျဲ အပၤကိးန့ၣ်တက့ၢ် ဖဲနအိၣ်တၢ်ကိးတၢ်ခဲၣ်ဘၣ်ဆၣ် နတၢ်အိၣ်ဒီးမၤသကိး တၢ်ဒီးပုၤကွၢ်ထွဲနၤ သဘျုးကသံၣ်သရၣ် န့ၣ် နကဘၣ်ရဲၣ်ကျဲၤ ဒ်သိး နက ပတုၣ်ကွၢ်အိၣ် ဒ်လဲၣ် ဒီးဆၢကတီၢ်ဖဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲနကပတုၣ်ကွၢ်ကသံၣ်သရၣ်ဒီဖျိ အဝဲအတၢ်ကွၢ်ထွဲနၤတၢ်ပတုၣ်အယီၤ လၢကသံၣ်သရၣ်အဂီၢ်တဘၣ်မ့ၢ်တၢ်လီၤကမၢ်မၤလၢအဂီၢ်ဘၣ် နကဘၣ်ကတီၢ်တၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ယးတၢ်ဝုၤကိး တချုးနဆၢတဲၣ်လၢနကပတုၣ်ကွၢ်အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်တက့ၢ် ကွၢ်ဖဲ “Supervising my provider” အ section န့ၣ်တက့ၢ်

မ့ၢ်သ့ဒီး နကဘၣ်ဟ့ၣ်ထီၣ် နတၢ်ထံၣ်ဘၣ်ယးဒီးနကသံၣ်သရၣ်န့ၣ်လီၤ. အယီၤဒီး အဝဲသ့ၣ်ကသုပတုၣ်သ့ၣ်ပတုၣ်သး ဒီး ဟံးန့ၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢကယုယၣ်တၢ်မၤ လၢအသိးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. နစ့ၢ်ကိး နကအိၣ်ဒီးတၢ်ဆၢကတီၢ် လၢ နကယုပုၤလၢကကွၢ်ထွဲနၤ ကသံၣ်သရၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်အိၣ်ယးဒီးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ဒီးနယုထၢမၤပုၤတၢ်လီၤ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. နကဘၣ်ယုထၢမၤပုၤလၢကကွၢ်ထွဲနၤကသံၣ်သရၣ်တစီၤသးန့ၣ်လီၤ.

လၢနဂီၢ်ကမ့ၢ် တၢ်ဝုၤကိးလၢ နကတဲပုၤလၢအကွၢ်ထွဲနၤလၢနတလိၣ်ဘၣ်လၢ အဝဲအတၢ်မၤစၢၤလီၤ. ဖဲနတဲအဝဲသ့ၣ်အခါ ပုၤမ့ၢ်အိၣ်လၢနကပတုၣ်ကွၢ်ထွဲနၤ ကမ့ၢ်တၢ်ဝုၤလီၤ. အိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ဝၢ်သးကျဲၤ ဖဲနတဲဒီး အဝဲအသးတမ့ၢ် အဆၢကတီၢ်အခါန့ၢ်တက့ၢ် နကဘၣ်သ့ၣ်ညါယၣ်လၢ တၢ်မၤတကဲထီၣ်အဝုၤဒီး ဟ့ၣ်စ့ၢ်ကိးအဝဲသ့ၣ် တၢ်ဝုၤတၢ်ကျဲၤဒီး တၢ်ဟ့ၣ်အိၣ်တဖၣ်တက့ၢ် နကဘၣ်မ့ၢ် ပုၤလၢအလီၤတၢ် ဘၣ်ဆၣ် ကဘၣ်မ့ၢ်စ့ၢ်ကိး ပုၤလၢအတၢ်ပတုၣ်သးဝုၤ ဒီးသးစ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတက့ၢ် ဖဲပုၤလၢမၤစၢၤနၤအံၤ နမ့ၢ်ဟ့ၣ်ယၣ်အံၤ နဟံၣ်အနီၢ်ဝံၣ်ခဲမ့ၢ်ဝုၤ နဟံၣ်အတၢ်ဖိတၢ်လဲၤမ့ၢ်ဝုၤန့ၣ် က့ၢ်ဒီးနၢ်က့ၢ်အီၤတက့ၢ်

ဖဲနပတုၣ် ပုၤလၢမၤစၢၤနၤ သဘျုးကသံၣ်သရၣ်န့ၣ် နကဘၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါ န SC ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ် ကမၤသိထီၣ်က့ၢ် နတၢ်မၤစၢၤန့ၣ်တက့ၢ် ဒီးပုၤလၢကွၢ်ထွဲနၤ သဘျုးကသံၣ်သရၣ်အံၤ တအိၣ်ဒီး တၢ်ပတုၣ်နီၣ် လၢ ကမၤသကိးတၢ်ဒီးနၤဘၣ်လီၤ အဝဲကအိၣ်စ့ၢ်ကိးဒီး တၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီး Medicaid HCBSDD အတၢ်မၤစၢၤဒီး မၤစ့ၢ်ကိးတၢ်ဒီး ပုၤလၢဖဲ အဝဲသ့ၣ် မ့ၢ်ဘၣ်တၢ်ယုထၢမၤလၢကမၤဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢမၤစၢၤနၤ သဘျုးကသံၣ်သရၣ်အံၤ မ့ၢ်တမၤဒီးနၤဘၣ်ဆၣ် မၤတၢ်ဒီးပုၤလၢသ့ဝဲဒၣ်လီၤ တဲတဘျီကဒီး ဖဲပုၤကွၢ်ထွဲနၤ သဘျုးကသံၣ်သရၣ်အံၤ မ့ၢ်မၤဘၣ်ဒိး နတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ မ့ၢ်ကဲထီၣ်တၢ်ဘၣ်ယိၣ် လကနဂီၢ် န့ၢ်နကဘၣ်ပတုၣ်ဖျိထီၣ် တၢ်ဝုၤတၢ်ကျဲၤဆူၣ်ပုၤဘၣ်မ့ၢ်ဘၣ်ဒါတဖၣ်လီၤ ပုၤလၢအကွၢ်ထွဲတၢ် ကသံၣ်သရၣ်အံၤ မ့ၢ်မၤကမၢ်ဘၣ် လဲၤတပတုၣ်ဘၣ် မၤဝဲတၢ်လၢတဘၣ်နသးဘၣ်ဒီး အဝဲ ကဘၣ်တၢ်ပတုၣ်အီၤလၢ DHHS ဒီးကွၢ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်လၢ Medicaid HCBS တၢ်မၤစၢၤတသ့လၢဘၣ်လီၤ

ယကဘၣ်ပတုၣ်ကွၢ် ပုၤလၢအကွၢ်ထွဲယၤ ကသံၣ်သရၣ်လၢ ဆၢကတီၢ်ဖဲလဲၣ်

ဖဲပုၤလၢအကွၢ်ထွဲတၢ် သဘျုးကသံၣ်သရၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်တီၢ်ထီၣ် အဝုၤအကျိၤဒီး ဘၣ်ယးဒီး တၢ်ဝုၤတၢ်ကျဲၤအံၤ မ့ၢ်လဲၤတုၤဆူ အဝဲသ့ၣ် အဟံၣ်ဖိယိဖိအကျိၤ တၢ်ဂၤအအိၣ်ဒီး DHHS အထူသနူ လိၣ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်ပုၤလၢအကွၢ်ထွဲတၢ် ကသံၣ်သရၣ် ကဘၣ်အၢၣ်လီၤ တတူၣ်လိၣ်ဝဲလၢ တၢ်ကပတုၣ်ကွၢ်အိၣ် တဘျီယီၤအယီၤလီၤ လီၤဂၤဒ်သိး ပုၤထံၣ်န့ၢ်တၢ်ကမၢ်လၢ ကိၢ်ရၣ် အတၢ်ဘျုးအယီၤလီၤ ဆၢကတီၢ်တဘျီလၢလၢ ဖဲနမ့ၢ်ထံၣ်န့ၢ် တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ မၤအသးဘၣ်ယး ပုၤလၢအကွၢ်ထွဲ နၤန့ၣ် နကဘၣ်တဲဘၣ် SCC အယီၤဒီး အဝဲသ့ၣ် ကသုဟံးန့ၢ် အရလၢ ကျဲလၢအဘၣ်ဘျီဘၣ်ဒါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်တီၢ်ထီၣ်တၢ်ကမၢ်သ့ၣ်တဖၣ်

တၢ်တဲအါထီၣ်အလီၢ်မ့ၢ်အိၣ် ဖဲနအဲၣ်ဒီးတဲအါထီၣ်ဘၣ်ယး DD အတၢ်မၤစၢၤလၢနဒီးန့ၢ် နကြဲးကိးဝဲ DDSC အဆိကတၢ်န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးတဲအါထီၣ် သံကွၢ်ဘၣ်ယး တၢ်မၤစၢၤ လၢနဒီးန့ၢ်အံၤ အတၢ်ဖဲဒီးတၢ်မၤ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ အဖိခိၣ်အံၤဒီး နကိးအဝဲသ့ၣ် အထိဖရံ toll free အနီၢ်ဝံၣ် (877)677-6266 , Email DHHS.DDDcommunityBaseservice@nebraska.gov, မ့တမ့ၢ်သ့ဝဲ online complaint form န့ၣ်တက့ၢ်

Links

- DHHS Webpages:
 - [HCBS Provider: https://dhhs.ne.gov/Pages/Medicaid-Home-and-Community-Services-Provider-Information.aspx](https://dhhs.ne.gov/Pages/Medicaid-Home-and-Community-Services-Provider-Information.aspx)
 - [DD Provider: https://dhhs.ne.gov/Pages/DD-Providers.aspx](https://dhhs.ne.gov/Pages/DD-Providers.aspx)
 - [EVV Information: https://dhhs.ne.gov/Pages/Electronic-Visit-Verification.aspx](https://dhhs.ne.gov/Pages/Electronic-Visit-Verification.aspx) and <https://dhhs.ne.gov/Pages/Therap-Electronic-Visit-Verification.aspx>
 - [Provider Bulletins: https://dhhs.ne.gov/Pages/Medicaid-Provider-Bulletins.aspx](https://dhhs.ne.gov/Pages/Medicaid-Provider-Bulletins.aspx) and <https://dhhs.ne.gov/Pages/DD-Provider-Bulletins.aspx>
 - တၢ်အခိၣ်သယၢ်သ့ၣ်တဖၣ်: <http://dhhs.ne.gov/Pages/DD-Resources.aspx>
 - တၢ်ဆိၣ်လိ: <http://dhhs.ne.gov/Pages/DD-Training.aspx>
- ပကဲထီၣ်သဘျုးပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဖိတၢ်ကၤသ့ၣ်လဲၣ်: <https://dhhs.ne.gov/Guidance%20Docs/How%20to%20Become%20an%20Independent%20Provider.pdf>
- သဘျုးပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ် EVV အတၢ်ဖိးတၢ်လိ: <https://dhhs.ne.gov/DD%20Documents/DD%20Ind%20Provider%20EVV%20%20Toolkit.pdf>
- သဘျုးပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်အတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါဆိတၢ်ဝုၣ်တၢ်ကျိၤ: <https://dhhs.ne.gov/DD%20Documents/Independent%20Provider%20Orientation.pdf>
- နံၣ်တြၢၤစကၤ 211: www.ne211.org
- နံၣ်တြၢၤစကၤ အခိၣ်သယၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ဖိးတၢ်မၤအကျဲၤနီၤကပူၤနီၤလၢအဘၣ်သးဒီးတၢ်ဆုၤခိၣ်တၢ်ဆူၤညါတတီၢ် (NRRS): www.nrrs.ne.gov
- Therap Webpages:
 - နံၣ်တြၢၤစကၤ အသဘျုးပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ကဝီၤဒုး: <https://help.therapservices.net/app/nebraska-independent-providers>
 - နံၣ်တြၢၤစကၤ ပုၤပၢ်ယုၣ်မၤသကိးတၢ်/ပုၤဒီးသဒၢတၢ်ဖိအကဝီၤဒုး : <https://help.therapservices.net/app/nebraska-individuals-guardians>
 - တၢ်သိၣ်လိလၢဘၣ်သးဒီးတၢ်လၢပုၤမၤလိလံာ်ခိၣ်လဲၣ်ထီၣ်: <https://support.therapservices.net/training-academy/>